

Годишна Програма

**За работа на Јавната општинска Установа за деца Детска градинка
„Снежана“ – Чайр, Скопје**

2021/22 година

Скопје, Септември 2021

Ако правите планови за следните десет години засадете дрво. Ако планирате за следните сто години, подучувајте деца

Вовед

...образованието треба да биде насочено кон целосен развој на личноста и кон градење почит кон човековите права и слободи. Тоа треба да промовира разбирање, толеранција и пријателство

Универзална Декларација за човекови права, Член 26.2

Во последните неколку децении, како никогаш порано раниот детски развој ужива особено внимание и многу земји имаат поставено амбициозни цели да го подобрат квалитетот и квантитетот на раниот детски развој и пристапот до предучилишното образование за децата и нивните семејства. Предучилишното воспитание и образование е дејност од посебен општествен интерес и претставува базичен дел на воспитното – образовниот процес. Развојот претставува процес на промена, кој настанува како резултат на почитување на индивидуалните карактеристики на детето, следење на неговите внатрешни сили и природниот развој во кој детето ги зголемува и ги зајакнува вестините за движење, размислување, чувствување, зборување.

Основните принципи на Програмата се: принцип на еднакви можности, почитување на различностите, мултикултурализам, еднаков пристап до квалитетно образование за секое дете, принцип на отвореност на воспитното – образовниот процес, индивидуализирано подучување, холистички пристап кон развојот на детето, методологија која е насочена кон детето, инклузија, вклученост на семејствата и заедницата, користење разновидни пристапи кон учењето и создавање стимулативна средина која меѓу другото ја одразува и културата од која потекнуваат децата.

Предучилишната установа обезбедува услови за задоволување на потребите на детето што произлегуваат од неговата природа: да се социјализира и афирмира; учење по пат на игра, интеракција (дете-дете, дете-взраслен), активно вклучување во истражувачко-откривачки процеси и решавање на различни проблемски ситуации од страна на секое дете, да се поттикнува психофизичкиот развој; да се богати неговиот говор и неговото сознајно – афективно искуство; да се создаваат културно – хигиенските и работни навики и умеење; да се задоволат потребите на детето за игра и контакти со врсниците и возрасните, како и да се развиваат индивидуалните творечки потенцијали.

Воспитно – образовната и згрижувачка дејност на јавната општинска установа – Детска градинка „Снежана“ се програмира, организира и реализира врз основа на:

- Законот за заштита на децата (Сл.весник на РМ, бр. 23/13, 12/14, 44/14, 144/14, 10/15, 25/15, 150/15, 192/15, 27/16, 163/17, 21/18, 198/181, 04/19);

Програма за рано учење и развој (Сл. Весник на РМ бр. 22/13 и 12/14 од 06.03.2014 г.);

- Стандарди за рано учење и развој кај децата од 0 до 6 год.возраст
- Статутот на ЈОУДГ „Снежана“,општина Чайр, Скопје
- Документ изработен од Министерство за труд и социјална политика на Р. Македонија и канцеларијата на UNICEF;
- Меѓународната конвенција за заштита на правата на децата
- Условите што ги обезбедува детската градинка за реализације на целите, задачите и програмските содржини
- Најновите педагошко-психолошки, научни сознанија за детските развојни и интелектуални потенцијали;
- Педагошко-психолошката литература за развој на детето до поаѓање во училиште
- Хуманистички период во сваќањето на природата на детето и неговиот физички и духовен развој, како сознајно и социјално битие
- Позитивните искуства на ЈОУДГ "Снежана" во згрижувачката и воспитно-образовна дејност

Планирањето и програмирањето се во функција на унапредувањето на раководењето бидејќи преку нив се овозможува функционално и ефикасно поврзување на луѓето, материјалните средства и другите ресурси се со цел за успешно реализације на целите и задачите на згрижувачката, воспитна о образовна дејност на установата.

Програмата е изготвена според тезите и насоките од Бирото за развој на образованието на Република Македонија и Министерството за труд и социјална политика

Појдовни основи за организирање на дејноста

- Програма за рано учење и развој

Појдовните основи за донесување на Годишната програма за работа на детската градинка за згрижување, воспитание и образование „Снежана“, Чайр, Скопје за оваа година се:

- Програмската структура за воспитно - образовната и згрижувачката дејност заедно со плановите и програмите за работа во група..
- . Програма за рано учење и развој
- Стандардите за рано учење и развој.
- Програма за едукација на децата од предучилишна возраст во установите за згрижување и воспитување на деца, со процесот на одгледување и конзумирање на здрава храна.

Во целокупната активност детската градинка ќе поаѓа од законските регулативи за дејноста

Основи врз кои е изготвена Годишната Програма

Раното детство е важно за севкупниот развој на личноста. Теориите и истражувањата укажуваат на значењето на раното детство за физичкиот интелектуалниот, емоционалниот и социјалниот развој и со тоа и на важноста на организирано создавање услови за тој развој. Секое дете има свои капацитети и потенцијал кои постојано треба да се поттикнуваат и развиваат. Развојните законитости кај секоја детска индивидуа преставуваат императив за потребата од сознавање и учење по пат на игра, интеракција, активирање во истражувачко – откривачки процеси и решавање на различни проблем ситуации од страна на секое дете.

Со предучилшното воспитание и образование се обезбедува остварување на правата на секое дете да се вклучи во институционален облик на воспитно - образовната работа, задоволувајќи ги развојните потреби на децата, потребите на семејството и општеството.

Стручно-научните согледувања укажуваат на тоа дека првите шест години од животот на човекот се фундамент на воспитанието и образованието на секоја индивидуа. Според тоа основна задача во работата со децата ќе биде продлабочување на сите активности и тоа: поквалитетно згрижување, воспитание и образование, пред се создавање на стимулативни услови за развој на детето и развивање на неговите позитивни страни и творечки потенцијали. Добро организирано воспитание и образование на децата од предучилишна возраст претставува концепт кој треба да биде заснован на добри и јасно прецизирани принципи од причина што овој сегмент од детското воспитание и образование е од голем општествен интерес.

- принцип на демократичност (се нуди широк избор на активности);
- принцип на отвореност на воспитно-образовниот процес (кон сите институции во кои детето живее, се движи и комуницира);
- принцип на доминација на игра (го помага природниот развој кај децата);
- принцип на активно учење и почитување на различни начини на изразување;
- принцип на еднакви можности и принцип на мултикултуризам (почитување на различностите на децата);
- принцип на усогласеност (според возрасните карактеристики и можности);
- принцип на следење и поттикнување на детскиот развој;
- принцип на целосност и интегрираност;
- принцип на развојно – процесен пристап;
- принцип на индивидуализација;
- принцип на критичко вреднување (евалвација)

За унапредување на квалитетот на воспитно-образовната работа градинката ќе се стреми кон реализација на следниве цели и задачи:

- Согласно со своите можности да обезбеди оптимални услови за нормален, физички, интелектуален, емоционален и социјален развој на децата од 0- 6 години;
- да обезбеди услови за функционирање на единствен систем на воспитно-образовната работа, нега, исхрана, здравствена и социјална заштита;
- да се обезбеди што поквалитетна примена на Програмата за воспитно-образовна работа;
- да се обезбеди континуирана едукација на стручниот кадар;
- унапредување и опремување на затворениот и отворениот простор во кој престојуваат, работат, играт и учат децата, а истовремено унапредување на условите за работа на сите вработени во Градинката;
- негување и збогатување на детското творештво и способност за изразување на говорот и развивање способности за комуникација, ликовниот и музичкиот израз низ играта и другите активности;
- интелектуален, емоционален и социјален развој на детето;
- негување и збогатување на детското творештво и способност за изразување на говорот и развивање способности за комуникација, ликовниот и музичкиот израз низ играта и другите активности;
- здобивање со основни знаења, вештини и навики, развивање кај децата свест за општествена одговорност и активно вклучување во општествениот живот, развивање смисла за прифаќање, доживување и вреднување естетски вредности, изградување на хумани односи

меѓу половите и правилен однос спрема животната средина и подготвка на детето за продолжување на образованието во основното училиште.

Согласно законските акти, програмите и дополнителните активности ќе се стремиме да ја реализираме основната цел на Градинката, а тоа е згрижување, нега, исхрана, воспитание, образование, спортско-рекреативни, културно-забавни активности, мерки и активности за подобрување и зачувување на здравјето на детето, како и активности кои имаат за цел да го поттикнуваат интелектуалниот, емоционалниот, моралниот, физичкиот и социјалниот развој на децата.

Услови за работа и организациона поставеност

а) Просторни услови

ЈОУДГ „Снежана“, Чайр - Скопје, престојот на децата го организира во два објекти и тоа:

- Објект: „Цуциња“ - ул. „Џон Кенеди“ бр. 1.
- Објект: „Снегулко“ – ул. „Никола Грчeto“ бр.3

Објектите се од тврда градба во кои постојат солидни, архитектонско, педагошко, здравствено - хигиенски услови за работа. Во рамките на територијата на општина Чайр просторно објектите не се многу оддалечени, што обезбедува лесна и непосредна комуникација за организирање на сите процеси на работењето во реализацирање на програмските цели и задачи.

Просторните услови и опфатеноста на децата по објекти се прикажани на табелата:

Р.бр.	Објект	Проектиран капацитет	Опфат на деца		Јазик на кој се изведува воспитно-образовната работа			вкупно
			јасли	градинка	македонски	албански	турски	
1	„Цуциња“	180	28	155	133	50	/	183
2	„Снегулко“	190	26	215	47	178	16	241
3	Вкупно	370	54	370	180	228	16	424

Заради новонастапатата состојба со пандемијата предизвикана од КОВИД 19, согласно Протоколите и препораките од КЗБ и МТСП, бројот на деца кои треба да биде згрижен во групите, драстично е намален па заради тоа и бројот на групи, структурата на децата во истите ќе го прилагодиме според состојбата во моментот на започнување со работа на градинките во целата Република. Секако ќе се трудиме да ги испочитуваме сите препораки но и да излеземе во пресрет на потребите на родителите. За да нема недоразбирања со родителите, изготвивме правилник со критериуми за распоредување на веќе запишаните деца во градинката, а чии родители неопходно треба да ја извршуваат работата на работното место, но и за прием на нови деца доколку имаме капацитети во објектите откако ќе ги распоредиме децата кои ги исполнуваат критериумите. При упис на деца за учебната 2021/22 година комисијата се придржуваше на упатството од протоколите за работа на градинката, донесени од страна на Влада на Р.С.Мадонија. Упис на деца се врши и во текот на целата година и истите ќе се распоредуваат во соодветни групи доколку има слободни места во рамките на бројот предвиден во Законот за заштита на деца како и бројот предвиден со протоколите за работа.. Доколку советот на општина Чайк го изгласа предлогот на Управен Одбор за ограничено проширување на капацитетот на градинката, ке имаме можност да го зголемиме бројот на запишани деца во групите согласно одлуката од влада за зголемување на бројот од 20 на 25 деца по група. На тој начин ќе се запазат протоколите и истовремено ќе се излезе во пресрет на родителите чии деца се на листа на чекање.

Објектот „Цуциња“ е објект со тврда градба наменски граден и опремен. Објектот се наоѓа во непосредна близина на ОУ „Васил Главинов“ со вкупно 1800 м² и 3600 м². Објектот располага со 10 занимални и во него работат 45 вработени, а згрижени се 183 деца.

Објектот има основна функција, целодневен и полудневен престој на деца на возраст од 8 месеци до поаѓање на училиште, и за таа намена ги содржи потребните простории: влез, влезен хол, сала за приредби, гардероби, занимални, тоалети и др.

Во овој објект се сместени и економските простории, централната кујна, перална, сушална и други потребни простории, амбуланта и заедничка административна служба, кои без тешкотии ги опслужуваат останатите објекти во составот на Градинката. Р.Е. „Цуциња“ располага со голема дворна површина која се користи за разни активности и прошетки со децата. м² и 3600 м² дворна површина.

. Дворот е заграден, но не целосно и од сите страни. Од страната на ОУ Васил Главинов има еден дел што не е заграден и тоа создава дополнителен проблем бидејќи патеката пред градинката се користи од локалното население за поминување иако не ги носат децата во градинка. Исто така често се случува во дворот да влегуваат и се паркираат коли како од родители на деца од градинката така и од училиштето. На тој начин се прави блокирање на влезот и застој а истиот треба постојано да е слободен за потребите на градинката. Исто така и афалтираната патека од забот на времето и прекумерно нејзино користење е целата раскопана и со дупки, што дополнително го отежнува движењето на службеното возило за потребите на градинката. За таа цел од приоритетно значење е истата да се обнови со нов бетон или асфалт.

Од аспект на безбедноста на објектот истиот често пати во доцните часови е посетен од млади лица кои се собираат и прават штета. Се уништува фасадата, истата се бои, раскопува па дури и потпалува. Од наша страна за таа цел поставени се камери на одредени места како и ноќно сензорно осветлување на дел од дворот како истиот би се заштитил. Со тоа намалена е ноќната фреквенција на луѓе и опасноста од било какви штети, но не доволно. За таа цел убаво би било општината да побара од најблиската полициска станица да има ноќни патроли околу градинките. Во таа насока градинката континуирано ќе продолжи во уредување на дворот и негово обезбедување. За да може истиот да се одржува и користи за потребите на децата и градинката.

Објектот „Снегулко“ е објект со тврда градба кој е наменски граден и опремен, лоциран во непосредна близина на О.У. „Рајко Жинзифов“ помеѓу стамбени згради. Објектот располага со 1800 м² и 10.000 м² дворна површина. Објектот располага со 11 занимални, згрижени 241 деца и 34 вработени. Во истиот постојат задоволителни административно, педагошко и здравствено-хигиенски услови за целодневен престој на децата од 0 месеци до поаѓање на училиште.

Две занимални кои беа дадени на користење на ОУ Рајко Жинзифов се вратени за потребите на градинката. Тие се ставени во употреба и во нив функционираат уште две нови групи. Истите треба дополнително да се изреновираат и обноват со нов инвентар и опрема како би ги исполниле условите за престој на деца од предучилишна возраст.

Исто така во објектот застарена е и водоводната мрежа, санитарните чворови, ентериерот (масички, столчиња, детски гардероби, шкафови и друго) кои, доколку добиеме финансиска подршка од општината која е наш

основач, би мозеле да се обноват. Ние како градинка ќе продолжиме да обновуваме дел по дел колку што ни се финансиските можности.

При изградба на објектите не е целосно извршена изградбата и опремата на скривниците за што има записници од надлежните органи, а детската градина тоа самостојно не може да го реши.

Дворното место на градинката не е соодветно оградено односно оградата е демолирана од разни локални минувачи и на тој начин истото не е безбедно ни за децата ни за родителите ниту за вработените. Од таа причина дворното место во тој објект е на “располагање” на секој еден случаен минувач од локалното население. Истиот е секојдневно изложен на фрлање на разновиден отпаден материјал, унишување на тревната површина, ноќно собирање наadolесценти и деликвентски однесувања.

Сето горе наведено го отежнува неговото одржување, ја намалува безбедноста на објектот и сите корисници на истиот. И секако е цел на оправдано внимание и критика од страна на сите засегнати страни. Горе наведениот проблем не решен, дворот и понатака е во релативно лоша состојба заради тоа што не е ограден. Оградувањето бара големи финансиски средства кои ние сами не можеме да ги обезбедиме.

Измината 2020/21 година бевме цел на многу обивања и кражби, демолирање и кршење на прозори од непознати сторители. Штетите сами ги саниравме. За истите беа усно и писмено известени сите надлежни институции. Доколку продолжи тој проблем ќе мора да се изнајде решение за истиот од типот поставување решетки на прозорите, зголемено осветлување со рефлектори во доцните нокјни саати и секако горе споменатото поставување на ограда и оградување на целиот двор би било долготрајно решение.

Горе наведениот проблем не решен, дворот и понатака е во релативно лоша состојба заради тоа што не е ограден. Оградувањето бара големи финансиски средства кои ние сами не можеме да ги обезбедиме.

Во план е да се издејствуваат средства и донацији, како трајно и комплетно би се решил целиот проблем со дворот.

Дворовите во рамките на можностите максимално се користат секогаш кога дозволуваат временските услови за реализација на игри на воздух и прошетки како природен фактор за развојот и здравјето на децата. Особено сега во услови на пандемија, пожелно и препорачано е децата секојдневно да се изнесуваат, како помалку би биле во затворен простор а со тоа и би се спровела мерката за спречување за ширење на вирусот Ковид 19. Исто така престојот на отворено, во било кое годишно време е од витално значење за здравјето на децата, со што би се придонело за јакнење на општиот имунитет

како и за целосен психофизички развој. Меѓутоа како што претходно наведовме, дворот во објектот Снегулко не е безбеден од горенаведените причини и истиот не може да се користи секојдневно. Затоа повторно апелираме до нашиот основач а тоа е општина Чайр, да ни помогне финансиски да го решиме овој проблем кој се провлекува со години.

Може да се констатира дека планираната програмска година установата ја започнува со солидни услови за престој на децата со централизирана исхрана и заедничка административна служба. Извршена е дезинфекција и дезинсекција во сите простории согласно протоколите за работа предвидени и донесени од Влада на Р.С.М. Исто така во однос на протоколот и условите за него постапено е и навремено се набавени безконтактни топломери, дезинфекциони средства, маски за персоналот и ракаваци за работа. Направено е преуређување на просториите за престој со нов распоред на масичките и креветчињата а редуцирани се и групите по број со максимум 20 деца во група на возраст од 2-6г. Јаслените групи првично беа ограничени на 6 деца по група, за да со новата владина мерка тој број е зголемен на 12 деца во јаслена група од 0 до 2г. Целосниот протокол е доставен до сите вработени во печатена форма и истите мора да постапуваат по него. За што редовно се врши надзор и контрола од страна на раководителите, стручните работници и директорот.

Во рамките на овие мерки, формирани се сите воспитни групи на деца при што од сите запишани деца, предност се даде на деца со двајца вработени родители и деца на вработен самохран родител. Сега за сега овој капацитет е пополнет, но и понатака се доставуваат нови потврди од родители чии што деца не се згрижени.

Објектите се од тврда градба и истите се приклучени на топлификациониот систем на град Скопје – Скопје север, за кои финансии обезбедува општина Чайр.

Градинката ја започнува програмската година со солидна опременост на центрите за активност во сите воспитни групи со игровни и дидактички сретства кои во текот на годината континуирано и по потреба ќе се надополнуваат и збогатуваат. Годинава продолжува опремувањето со аудио-виуелни средства и други технички помагала во сите објекти согласно можностите и финансиските средства со кои ќе располага градинката, имајќи во предвид дека оваа година имаме слаб прилив на деца и слаба наплата од деца кои се водат како запишани а не се опфатени со мерките и не се носат воградинка. За време на летниот период во сите објекти беше извршен попис на целокупната литература во Библиотеката која изминатата година континуирано се збогатуваше со нова стручна литература и прирачници за работа со деца. Тој континуитет продолжува и следната 2021/22 година.

Установата е претплатена на списанието „Просветно дело“ и „Едука Мак“ заради побогат избор на содржини редовно се добиваат детски списанија „Росица“ и „Смешко.“ Тие списанија редовно се доставуваат во секоја група секој месец и се издадени на два јазика, Македонски и Албански.

За потребите на административната служба претплатени сме на списанијата: „Службен весник на РМ“, месечен билтен на ФВ-консалтинг, месечен билтен од ЗФР на локалната самоуправа и јавните претпријатија кои овозможуваат секојдневно следење на измените во законските прописи.

Организација на времето за престој во градинката

ЈДГ во текот на годината обезбеди оптимални услови за работа на децата, преферирајќи ги притоа индивидуалните специфики на секое дете посебно, неговите потреби, способности, интереси и сл.

Работното време на градинката беше од 6 часот до 18 часот, во сите објекти. Полудневниот престој се реализираше во терминот од 8 до 11 часот, односно 12 часот, во зависност од видот на оброкот за кој се определуваат родителите.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВРЕМЕТО (времетраење на програми за престој) **Целодневен престој**

Ред. број	Активности	Време	Забелешка
1.	прием на децата и слободни активности (игри по избор на децата)	Од 6:00 До 8:15	
2.	Утринска гимнастика	8:15	
3.	појадок	8:30	
4.	Реализација на дневно планирање	9:00	
5.	ужинка	10:00	
6.	Реализација на дневно планирање	10:30	
7.	Прошетки, набљудување и престој на воздух	11:15	
8.	Средување на центрите за учење	12:00	
9.	ручек	12:15	
10.	Пасивен одмор-спиење	12:45	
11.	ужинка	14:30	
12.	Реализација на факултативни програми	15:00	
13.	Реализација на дневно планирање	15:30	
14.	Слободни игри	16:45	
15.	Средување на центрите за учење	17:30	
16.	Заминување на децата	До 18:00	

Тековната година 2021/22 година, ќе продолжат мерките предложени во протоколот наменет за работа во градинките. Имено секоја посебна група одделно ќе има одреден интервал за прием и испракање на децата. Со оваа мерка ќе се запази правилото за не создавање гужва при прием на деца и ќе се

спречи мешање на групите. Дежурство ќе има, но при тоа децата нема да се мешаат и секој неговател посебно ќе си ги издава децата на родителот.

2. Содржина на дејноста

a) Згрижувачка дејност

Во Градинката се формирани 4 (четири) јаслени групи распоредени во 2 објекти со вкупен број од 54 деца. Воспитувањето и негата не децата во јаслите ја реализираат негувателки кои се стекнале со Лиценца за работа. Стручна подршка при планирање и реализација на активностите за работа со децата им пружаат: директорот, главната медицинска сестра и стручниот тим на Градинката.

Основната воспитно-згрижувачка дејност се реализира врз основа на Програмата за рано учење и развој и стандардите за рано учење и развој. Годишната програма содржи избор на активности прилагодени за возраст на деца од 0 до 24 месеци кои се планирани да се реализираат годишно, месечно, и дневно. На оваа возраст особено е значајно единството помеѓу негата и воспитувањето на децата од оваа возраст. Педагошко медицинските сестри ќе се трудат да го поттикнуваат и поддржуваат емотивниот, социјалниот, когнитивниот, развојот на говорот и психофизичкиот развој кај децата.

Основни задачи на воспитно-образовната работа, нега и здравствена заштита на децата од јаслена возраст се:

- зачувување и унапредување на задравјето на децата (низ активности за превентивно-здравствена заштита);
- негување, потикнување и оплеменување на спонтаниот развој на детето (низ различни системи и облици на активности и игри);
- почитување на специфичноста на работата и индивидуалните потреби на детето;
- создавање на поволно социјално-емотивно опкружување и структуирање на воспитната средина која ги задоволува потребите на децата;
- стекнување на здравствено-хигиенски навики;
- одржување на личната хигиена.

Периодот на адаптација осебено е важен период во прилагодување на детето во новата средина и од тие причини со особено внимание се планираат активностите, кои на детето му овозможуваат попријатен престој во групата (соработка со родителите преку индивидуални контакти, родителски состаноци, писмена комуникација-во соработка на стручниот тим на установата).

За збогатување на детското искуство и потикнување на развојот се планираат прилагодени задачи, содржини и активности кои ќе се реализираат преку:

- игри
- моторни активности
- сензо-перцептивни активности
- социјално-емоционални односи
- музичко-ритмички активности
- графичко-ликовни активности
- интелектуални активности
- јазични активности

За унапредување на квалитетот на воспитно-образовната работа и примена на Програмата се планираат активности за континуирана едукација на згрижувачкиот кадар и преку следење и евалуација на реализацијето на програмските активности.

б) Организација на воспитно - образовната дејност

Воспитно-образовната дејност во градинката ја реализираат воспитувачите со аистенција на негователките, а во консултација со директорот, , специјалниот едуатор и рехабилитатор, социјалниот работник и одговорните воспитувачи.

Оваа дејност, во сите воспитно-образовни групи ќе се планира според постоечката Програма за рано учење и развој, донесена од МТСП на Р.С.М. Со цел поуспешно да се следат ефектите на воспитно-образовната дејност секој воспитувач води:

- Дневник за работа на воспитна група
- Секојдневно следење на развојот на детето од сите аспекти
- Досие на дете, во кое се приложуваат детски, карактеристични изработка, анегдотски белешки, записи и др.
- Годишна анализа на реализирани теми
- Друга евиденција по потреба. Реализацијата на планираната воспитно образовна дејност се одвива во текот на целиот престој на децата во градинката.

Распоредот на останатите игровни активности во текот на денот ќе го почтуваат режимот одреден со Програмата за рано учење и развој, но со извесна флексибилност, согласно развојните, индивидуални потреби на секое

дете и вклучувајќи ја креативноста на секој воспитувач, да го збогати и оплемени планираното се со цел развивање на холистичкиот пристап на развојот на секое дете. Во сите воспитно-образовни групи ќе се преферира индивидуалниот пристап кон децата, со што нема да бидат изоставени сите останати потребни форми на воспитно-образовната работа.

Во согласност со современиот тек и брз развој на науката, техниката и техничките достигнувања, стручно-научните сознанија во воспитанието и образованието, а согласно со искуствата и можностите на Детската градинка, приоритетни задачи на воспитно-образовниот и згрижувачки кадар во работата со децата ќе бидат:

- создавање на поволна и позитивна средина за учење и развој;
- почитување на детските индивидуални разлики, потреби и предлози при планирање и реализирање на воспитно-образовната дејност;
- почитување на детскиот избор и негово користење во насока на реализација на конкретните цели;
- обезбедување безбедна и стимулативна средина, позитивна социо-емоционална клима, нагледност и афтентичност во воспитно-образовниот процес;
- збогатување и поттикнување на детскот развој и напредување низ социјално-емоционален, физички и интелектуален развој;
- следење на развојните и индивидуални карактеристики;
- остварување на што подобра соработка на различни нивоа: воспитувач-дете, воспитувач-воспитувач, дете-дете, воспитувач-родител, воспитувач-поширока средина и сл.
- Следење и вреднување на воспитно-образовниот процес, самовреднување и рефлексија.

Една од приоритетните задачи и оваа година ќе биде успешната и целосна адаптација и социјализација на секое дете, особено на децата кои за прв пат се запишуваат во Градинка, како и стекнување сигурност и самодоверба кај истите.

Целокупната воспитно-образовна дејност во Градинката ќе се остварува преку стандардите и содржините од „Програмата за рано учење и развој“, со холистички пристап кон развојните аспекти: Пристап кон учењето, здравје и моторички развој, социо-емоционален развој, јазик, комуникација и развој на писменост, когнитивен развој.

Пристап кон учење

- развивање сопствен пристап и стил кон стекнување на нови знаења и искуства;

- поттикнување интерес за користење на различни форми и извори на информации;
- развивање способности за самостојно користење и внатрешна мотивација за изведување на посложени задачи;
- поттикнување кон селективно избирање на активности од понудените, согласно со личните интереси и начините на разбирање и прифаќање;
- развивање способност за започнување на одредена активност и истрајност во реализацијата до нејзиното завршување;
- охрабрување на детето за изразување на креативноста низ процесот на учење и развој;
- развивање способност за користење на истукствата и стекнатите знаења во градење на личен пристап кон шчењето.

Физичко здравје и моторички развој:

- поттикнување на растот и развојот на детето, со соодветни вежби за правилен развој;
- развивање и јакнење на мускулатурата на целото тело;
- совладување на просторот и ориентација во просторот;
- елементарно спознавање на различни спортови;
- развивање на крупната и ситната моторика; развивање на телесните способности;
- поттикнување и развој на сетилата, запознавање со сопственото тело; усовршување на функцијата на сетилните органи: вид, слух, допир, мирис и вид;
- развивање на сензорна активност и координација меѓу одделни сетила.

Социо-емоционален развој

- развивање свест за својот физички изглед;
- прилагодување на нова средина , прифаќање на нови активности и нови односи;
- воочување и разбирање на различностите меѓу луѓето;
- способност за воспоставување интеракција со врсниците и возрасните;
- развивање поим за себе и формирање на позитивна слика за себе;
- збогатувањена емоционалниот живот ;

- поттикнување и развивање самодоверба и самостојност;
- оспособување за контрола при изразување на негативните емоции и чувства без да ги потиснува;
- поттикнување на позитивни емоции, чувство на сигурност и емоционална стабилност;
- развивање на љубов кон другите луѓе;
- развивање љубов кон татковината.

Јазик, комуникација и развој на писменост

- развивање на способноста за слушање, разбирање и доживување на јазикот;
- оспособувањеза правилна артикулација;
- развивање на способностите за комуникација;
- оспособување за активно слушање;
- развивање способноста за невербално комуницирање со помош на гестови и мимики;
- негување на интерес и љубов кон книгата;
- поттикнување на интересот за филм, радио, театарски претстави, како и нивно разбирање и доживување;
- поттикнување на кажување на анегдоти, шеги, смешен говор;
- богатење на речникот со зборови и користење на истите во говорната комуникација;
- развивање способноста за раскажување и прераскажување.

Когнитивен развој и стекнување на општи знаења

- стекнување на претстави, поими за предметите и појавите во природата;
- запознавање со поимите жива и нејзина природа;
- развивање на љубопитност кон светот што го опкружува;
- стекнување на сознанија за човекот како природно и општествено суштество;
- развивање на чувство за патриотизам;
- запознавање со сообраќајот во непосредната околина;
- развивање љубов кон природата и грижа кон неа;
- развивање на основите на логичко-математичкото мислење.

Во сите воспитни групи во кои се опфатени деца од 2 - 6 години ќе се остваруваат основните форми на работа со децата преку кои ќе биде реализирана Програмата за рано учење и развој која опфаќа

- долго рочно годишно планирање,
- среднорочно - тематско планирање и
- краткорочно дневно планирање – дневен оперативен план.

За успешна реализација на Програмата, Стручниот совет на градинката ќе се состанува еднаш месечно, а по потреба и повеќе пати во годината.

ИГРАТА КАКО ОСНОВНА АКТИВНОСТ ВО ГРАДИНКА

Играта е сложена активност во која доаѓаат до израз сите процеси на функционирање на човековата свест. Конкретно децата, преку играта изразуваат лъубопитност, потреба за соработка и дружење, стекнуваат контрола над сопствените чувства, учат да споделат радост, страв, лъбов, но и луттина. Преку играта детето ги изразува своите творечки способности, во цртањето, моделирањето, драмската игра, народните танци, песни и сл. и развива осет за естетика и способност за воочување на убавото.

Воспитно образовната програма односно дневните теми ќе ги реализираме преку следните игри и игровни активности:

- **Слободни игри**- во кои детето само се определува и одбира со што ќе игра
- **Функционални игри** – кои се состојат во често повторување на дејствија кои ангажираат одредени поведенија (фаќање на предмети со врвот на прстите, испуштање, разгледување предмети во различни бои..)
- **манипулативни игри** со предмети (вртење и разгледување на предметот, тропање и сл.)
- **Симболички игри** – имитативни игри или игри на претставување (хранење на други лица, ставање на куклата да спие ..)
- **Драмски игри** – поврзување на неколку игровни дејствија во мала приказна (за реализација на драмските игри, потребно е доопремување со куклени катчиња, подвижни куклени театри, детски медицински играчки, медицински униформи, ташнички и сл.)
- **Конструктивни игри** – градење на кула од коцки, мост, воз, моделирање со пластелин, игри со песок и вода, игри со хартија, туткање, лепење, кинење, лепење и сл. 20

- **Игри на улоги** – детето влегува во улога на мајка, учителка, доктор (за реализација на оваа игра, потребно е набавка на гиноли и мажоретки за целосно внесување на детето во играта на улоги)
- **Дидактички игри** – со кои се поттикнува интелектуалниот развој и социјализација на детето. Тие имаат за цел развивање на перцепција, развивање на говорот кај детето и сл. Овие игри имаат елемент на учење и може да бидат осмислени од страна на самиот воспитувач.
- **Традиционални игри** – во кои децата користат природни материјали

Секојдневно во животот на децата во Градинката ќе биде присутна играта затоа што за децата играта е пријатно и радосно искуство, но истовремено таа и го поттикнува и потпомага нивниот развој. Играта е начин на опстојување на детето во овој свет, играта за децата е искуство на манипулирање и користење на предметите од средината што ги опкружува.

Просторот во кој најчесто децата се движат - занималната, имаат исклучително влијание врз когнитивниот, социјалниот, емотивниот и психичкиот развој на децата. Креирањето на физички и психолошки безбедна и стимулативна средина, која располага со разновидни материјали, задачи и ситуации прилагодени на развојот на детето, овозможува воспитувачите да го поттикнуваат учењето низ самостојно и групно истражување, преку игра и интеракција меѓу децата и возрасните.

Планираните програмски содржини, задачи и активности ќе се реализираат во програмската година, почитувајќи ги:

- можностите на децата според возраста;
- детскиот индивидуален развој;
- детски индивидуални разлики;
- индивидуализација во работата;
- обезбедување позитивна социо-емоционална клима;
- поттикнување на децата кон истражувачки и креативни активности;
- почитување на детскиот избор и потреби;
- соработка со семејството;
- актуелности во животното опкружување;
- следење и вреднување на воспитно-образовниот процес (евалуација);
- обезбедување стимулативна средина, нагледност и автентичност во воспитно-образовниот процес;
- реално планирање, усогласување со можностите, интересите и потребите на децата, условите на потесната и пошироката средина.

И оваа програмска 2021/2022 година планирано е реализирање на повеќе интересни теми, прилагодени на развојните потенцијали, потреби и интереси на детето каде воспитувачот ќе биде поттикнувач, организатор, креатор на сопствените цели и задачи.

При планирањето ќе се поаѓа од Програмата за рано учење и развој базирана на Стандардите за рано учење и развој, содржините и активностите од Програмата за едукација на деца од предучилишна возраст во установите за згрижување и воспитување на деца, со процесот на одгледување и конзумирање на здрава храна, Програмата „Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем како и Проектите по препорака на Министерството за труд и социјална политика.

Воспитно-образовната работа ќе се планира и реализира интегрирано и на неколку нивоа: на ниво на возрасни групи, на ниво на објект и на ниво на установа.

Теми кои ќе се реализираат со деца во група за 2021/22 година:

„Градинката – мојот втор дом“, „Есента во мојот град“, „Празнуваме, се радуваме“, „Јас и моето семејство“, „Пролетно будење“, „Јас во градинка“, „Есента е богата“, „Зимски радости“, „Најубавите приказни“, „Пролетта во мојот крај“, „Ајде да се дружиме“, „Како да се заштитиме од вирусите“, „Што ни носи есента“, „Ги сакаме животните“, „Во светот на бајките“, „Повторно во градинка со нови правила на однесување“, „Есен плодородна“, „Празниците во моето семејство“, „Зимски радости и промени на времето“, „Како се разболуваме и како се лекуваме“, „Дрвото мојот пријател“, „Водите на планетата Земја“, „Лето жешко и радости во лето“, „Јас во градинка“, „Богатствата на есента“, „Убавините на пролетта“, „Сообраќај“, „Есента доаѓа“, „Шарениот фустан на есента“, „Семејство“, „Емоции“, „Прослави дома и во градинка“, „Во градинка си одам“, „Убавините на есента“, „Водата“, „Пролетта – убава шарена природа“, „Есенска кралица – дарежлива убавица“, Бела белина, како сон постелина“, „Семејно стебло“, „Немаме резервна планета“, „Секое патување ново доживување“, „Здравјето најголемо богатство“, „Чиста животна средина“, „Без вода нема живот“, „Летни авантури“, „Професии“, „Сообраќај и безбедност во сообраќајот“, „Јас, градинката и моите другарчиња“, „Доцна есен во мојот град“, „Новогодишни радости“, „Боите на пролетта“.

Преку развивање на планираните теми преточени во содржини и активности, ќе се следи и поттикнува физичкиот развој, социо-емоционалниот, интелектуалниот развој како и развојот на комуникацијата.

Животните активности ќе бидат поврзани со секојдневниот живот на децата и ќе имаат важна улога во остварувањето на воспитно-образовната дејност. Низ овие активности ќе бидат задоволени детските потреби од храна, одмор, престој на воздух, формирање културно-хигиенски, работни навики, разивање на еколошка свест и др.

Работното воспитание

Градинката ќе има за цел да се изгради позитивен однос кон работата и работните навики да се развива свеста кај детето дека секој човек има потреба и обврска да работи, да стекнува вештини и навики. Тргнувајќи од целта, задачите кои ќе бидат поставени се следните:

- детето да формира позитивни ставови за работата;
- формирање навики за самостојно извршување на одредени активности; (самопослужување, помагање во работа на возрасните);
- запознавање со работата на луѓето во локалната средина;
- поттикнување изработка на играчки и предмети од разновиден материјал и др.

Дополнителни програми

Дополнување на редовните програмски активности во работата го сочинуваат дополнителни, периодични програми и услуги од повисок квалитет кои се организираат во Детската Градинка. Овие програми се реализираат во рамките на објектите во соработка со одредени институции. За реализацијето на овие Програми согласност даваат родителите. Со нивната реализација се придонесува за поттикнување на детскиот развој, проширување на искуствата во определени сегменти на сознавањето, збогатување на активностите со конкретни содржини прилагодени на соодветната возраст.

Во изборот на дополнителните програми кои се организираат во Градинката учествуваат и претставниците од Советот на родители со свое мислење, директорот и стручниот тим на Градинката.

Во 2021/22 година нема да бидат вклучени дополнителни програми како што се курсот за изучување на английски јазик наменет за деца од 4-6 години и спорт и спортски игри. Причина за тоа е моменталната ситуација со ковид 19 која според дадените протоколи не предвидува и забранува мешање на групите. Поточно забрането е да се мешаат децата од разни групи, како би се спречило појава или ширење на вирусот. Ние се придржуваме до таа мерка и соодветно постапуваме.

Програми и Проекти

Во престојната 2021/22 година и понатаму ќе се работи на реализацијата на Програми и Проекти по препорака на Министерството за труд и социјална политика како и интерни Проекти.

Воспитните тимови во текот на годината ќе работат на интерни Проекти кои ќе се реализираат на ниво на објект. Истите ќе бидат презентирани пред родители и колешки од други градинки во Републиката и надвор од неа.

Проект за подобрување на социјалните услуги (ППСУ)

Проширување на пристапот и подобрување на квалитетот на услугите за згрижување и воспитание на предучилишните деца

Основи на програмата за социјална кохезија и културен дијалог:

- Серија обуки за ефективни предучилишни воспитувачи; (модул 1)
- Конструктивизам, учење засновано на проблем, учење базирано на игра;(модул2)

Препознавајќи ја важноста на раното учење, Министерството за труд и социјална политика на Република Северна Македонија започна експанзивна реформа за зголемување на пристапот и подобрување на квалитетот на предучилишното образование во земјата. Иако учењето се одвива во текот на целиот живот, научните докази нагласуваат дека во раното детство учењето се одвива со брзина што никогаш нема да биде постигната подоцна. Четири децениските научни истражувања утврдија дека најважниот период на човечкиот развој е од раѓање до осмата година. Предучилишното образование ја поставува основата за понатамошниот успех во училиштето и во животот воопшто. Од таа причина се јави потребата за имплементирање на оваа програма, како рамка на програмата за рано учење и развој, во предучилишната воспитнообразовна работа.

ВОСПИТУВАЧИТЕ ЗА КОЛЕГИЈАЛНА ПОДДРШКА ИМ ДАВААТ
НА ОСТАНАТИТЕ ВОСПИТУВАЧИ ОД ПРЕДУЧИЛИШНИТЕ
УСТАНОВИ ИНДИВИДУАЛНА ПОДДРШКА ВО ЗАНИМАЛНАТА
ПРЕКУ АКТИВНОСТИ КАКО ШТО СЕ: ДЕМОНСТРАЦИЈА,
МОДЕЛИРАЊЕ, ТИМСКО УЧЕЊЕ, СПРОВЕДУВАЊЕ НА
ОПСЕРВАЦИЈА И ОБЕЗБЕДУВАЊЕ АВТЕНТИЧНИ И
КОНСТРУКТИВНИ ПОВРАТНИ ИНФОРМАЦИИ.

Основни цели на Програмата за Социјална кохезија и културен дијалог во однос на воспитувачите се:

- Да се развие социјална и емоционална интелигенција кај воспитувачите.
- Полесно справување со стресните ситуации.
- Запознавање на воспитувачите што можат да сторат во врска со траумите кај децата.

- На кој начин да ги прифатиме и прославиме нашите неуспеси и да станеме поотпорни на стресните ситуации кои секојдневно ни ги носи нашата професија.

- Основни активности кои не учат на самосвест и самоуправување.

- Запознавање со неуронауката со цел да се разбере потребата од стратегиите за смирување (дишење, растегнување, поздравување, благодарност, кругот на доверба, тапкање, препознавање на својата емоционална состојба).

- Воведување на позитивен јазик во занималната (волшебни зборови: благодарам, те молам, извини).

- Да се мотивираат воспитувачите да изразуваат лъбов кон децата во секакви ситуации.

- Да се обезбеди добро обучен, континуирано поддржан компетентен персонал за работа со децата.

- Поддршка на активности кои што придонесуваат за зајакнување на професионалниот развој на воспитувачите во предучилишните установи.

- Примена на колаборативни професионални практики засновани на истражување од педагошка, образовна и когнитивна неуронаука.

- Зајакнување на компетенциите на практичарите во системот на предучилишно образование.

- Обезбедување на стимулативна средина за учење како би се обезбедиле поголеми достигнувања во образованието.

Основни цели на програмата за Социјална кохезија и културен дијалог во однос на децата се:

- Да се развие социјалната и емоционална интелигенција кај децата.

- Низ игра да се навикнат децата да користат позитивен јазик во секојдневната комуникација.

- Да научат децата безусловно да ги искажуваат своите позитивни емоции кон децата и возрасните во најразлични животни ситуации.

- Да се постави холистички пристап и пристап базиран на неуро наука како основа за раното учење и развој на когнитивните вештини.

- Да се оспособат децата да бидат поотпорни кога ќе претрпат неуспех.

- Децата да поседуваат поголемо самопочитување и да се развие самодовербата.
- Кај децата да се развие самосвесност и вештини за саморегулација.
- Да се формира социјалната свест и вештини за создавање на интеракција со околнината.
- Да се постигне физичка и ментална благосостојба и отпорност кон разни предизвици.
- Да се формираат вештини за одговорно донесување на одлуки.
- Да се подготват децата да бидат позитивни и продуктивни во нивната заедница и светот во кој живеат.
- Децата преку игра да разберат како функционира мозокот и што му е потребно за полесно да ги прифатат и практикуваат стратегиите за смирување и фокусирање.
- Да се формира критичко размислување.
- Да се поттикнува љубопитноста и желбата за истражување.

Проектот за подобрување на социјалните услуги започна да се реализира во 2019 година, а нашата градинка е влезена како пилот проект. Овој проект ќе се реализира во шест модули распоредени во текот на следните шест години. Најпрво со обука започнаа дел од воспитувачите (воспитувачи за колегијална поддршка), одбрани по одредени критериуми пропишани од страна на МТСП, кои на почетокот ја следеа обуката од д-р Ребека Грејнчер-Елис. Овие колешки најпрво работеа на себе, со поддршка на своите ментори. Практикуваа научно докажани стратегии и техники кои им помогнаа побрзо и полесно да ја постигнат својата емоционална сигурност. Потоа овие техники и стратегии (дишење, тапакање, утрински поздрав и круг на доверба) ги применија и во своите занимални. Стратегиите беа одлично прифатени и практикувани од страна на децата и позитивните ефекти беа веднаш забележливи. Позитивни реакции имаше и од страна на родителите кои сами ги забележаа позитивните промени во однесувањето кај своите деца. Откако завршија со следење на обуките од модул еден воспитувачите кои веќе беа обучени направија дисеминација на преостанатите воспитувачи. Воспитувачите кои беа поддржувани од своите колешки за колегијална поддршка со голем интерес го прифатија овој проект. Сите тие работеа на себе за да ги усвојат техниките и стратегиите и да го почувствуваат нивниот ефект. За кратко време ги имплементираа и во своите занимални.

Воспитувачите за колегијална поддршка додека ја вршеа дисеминацијата на модул еден, паралелно го следеа модул два под менторство на д-р Ребека Грејнчер-Елис преку платформата ZOOM поради епидемиолошката состојба и протоколите за работа. Овие средби се одржуваат еднаш неделно во време траење од 4 часа. На овие средби покрај нови информации, практикување на стратегии се споделуваат и лични искуства на воспитувачите во групите.

Големо задоволство ни представуваше честа да бидеме градинка домаќин на средбата со воспитувачите од неколку градинки од Скопје која се реализираше под строго утврдените протоколи. На оваа средба воспитувачите имаа можност да ги споделат своите искуства од работата во нивните воспитни групи, а преку платформата ZOOM бевме поврзани и со останатите градинки домаќини од СРМ. При споделувањето на искуствата се јавија бура од идеи за понатамошната имплементација на реализираните два модули.

Епилог на досегашната работа на двата модула беше средбата на воспитувачите за колегијална поддршка од цела Македонија лично со д-р Ребека Грејнцер-Елис во хотел Белви која се одвиваше под сите протоколи. На оваа средба сите беа задоволни од досегашните постигнувања во работата со децата и беа направени планови за понатамошната работа на воспитувачите за колективна поддршка.

Планот за имплементација на програмата за Социјална кохезија и културен дијалог за 2021/2022 година е:

- Дообучување на воспитувачите од страна на воспитувачите за колегијална поддршка.
  - Индивидуална поддршка на воспитувачите во занималната преку активности како што се демонстрација, моделирање, тимско учење и советување од страна на воспитувачите за колегијална поддршка.
  - Имплементирање на стратегиите во секоја занимална.
  - Обука за негувателите како активни учесници во воспитно-образовната работа во секоја занимална.

Овој проект создава нови можности за високи перформанси на вработените во предучилишните установи и можност да преvezемат дополнителни лидерски одговорности со тоа што ќе станат национални воспитувачи и негувателки за

- „Инклузија на деца роми во јавните предучилишните установи“

Проектот ќе се реализира во соработка со Министерството за труд и социјална политика и Ромскиот Образован Фонд во рамките на Декада на Ромите.

Основната цел на овој проект е вклучување на 25 деца на возраст од 3 до 6 години во воспитно – образовниот систем на Градинката интегрирани во групи според возраста. Дружење со врсниците, стекнување на хигиенски и работни навики, социјализација и стекнување на нови знаења и искуства, како и подготовка за поаѓање во училиште.

- „**Почитување на различности и мултикултурализам во ран детски развој**“

Во рамките на програмата на УНИЦЕФ и Министерството за труд и социјална политика, со поддршка на Британска амбасада во Скопје, Центарот за човекови права изработи материјали за реализација на серија активности кои ќе се планираат во месечните планови и ќе се реализираат со децата од 5 до 6 години.

Активностите ќе овозможат децата да развиваат самодоверба и сигурност во себе; да ги прифаќаат сличностите и разликите меѓу луѓето; да ги препознаат постапките кои ги повредуваат другите и да ги разберат последиците од таквите постапки; да научат да реагираат при манифестација на стереотипи, предраасуди и дискриминација насочена кон себе или кон другите.

Во 2021/22 година на ниво на градинка во рамките на Програмата, проектите “Градот низ детските очи”, “Бон тон за деца”, “Од дете за дете”, “Рецикирање и имагинација”, “Семејство и семејни вредности”, интегрирано ќе се реализираат низ самата програма.

Во месечните планови ќе бидат интегрирани содржини и активности за:

- Стекнување на здрави животни навики и безбедно однесување кај децата;
- Вклученост на традиционалните игри;

Проектни активности:

Недела посветена на детето

Оваа година неделата посветена на детето заради пандемијата и мерките од протоколот, нема да се одвива стандардно како и секоја година. Нема да има манифестации за одбелезување со сите деца, спортски игри меѓу групите, детски претстави од театар, ликовни работилници со сите групи. Детската недела ќе си биде обележана во рамките на секоја група посебно, со учителките од соодветната група. И покрај тоа програмата во секоја група ќе биде содржинска и ќе ги опфати сите активности предвидени за детска недела.

4. Во Градинката дејствуваат следниве стручни тела:

- Стручен совет;**
- Совет на воспитувачи;**
- Совет на негователи.**

Стручните тела ќе работат на унапредување на квалитетот на воспитно-образовната работа, ќе ја следат реализацијата на Програмата и реализацијата на планираните цели и задачи, како и други стручни прашања.

Стручен совет -го сочинуваат директорот, стручниот тим на градинката, раководителите на објектите. Во текот на годината тој ќе ги реализира следните задачи:

- Формирање на воспитно-образовни групи;
- Планирање на воспитно-образовната работа;
- Разгледување и усвојување новини во работата;
- Решавање на прашања кои се од важно значење на градинката;
- Планирање на програмата за стручно усовршување на воспитно-згрижувачкиот кадар;
- Планирање на учество во јавни и културни манифестации.

Совет на воспитувачи – го сочинуваат воспитувачите, стручниот тим и директорот на градинката. Во текот на годината ќе ги остварува следните задачи:

- Ја планира воспитно-образовната работа реално и усогласено со можностите, потребите и интересите на децата во воспитната група, условите во потесната и пошироката средина.

- Изготвува долгорочен, среднорочен, и дневен оперативен план, согласно Програмата за рано учење и развој
- Води педагошка документација и евидентција во електронска и писмена форма.
- Секојдневно реализира активности во воспитната група почитувајќи ја организацијата на денот.
- Применува соодветни дидактички методи, форми и принципи на работа.
- Ги почитува детските индивидуални разлики, потреби и предлози при планирањето и реализирањето на воспитно-образовната дејност (интегрирано).
- Ги следи и применува мерките и правилата од доменот на превентивната здравствена заштита во Градинката.
- Работи на адаптација и социјализација на децата.
- Обезбедува позитивна социо-емоционална клима, нагледност и автентичност во воспитно-образовниот процес.
- Ги развива чувствата кај децата, за естетика, творење, патриотизам и самовреднување;
- Ги негува човечките вредности : вистина, лъбов, добро однесување, мир, ненасилство и тежнее кон нивно вградување во карактерот на децата;
- Развива елементарна еколошка свест и правilen однос кон природата;
- Организира безбедна и стимулативна средина со уредување на просторот со разновидни дидактички играчки, разни материјали, макети, апликации, цртеж со цел за поттикнување на детскиот развој обезбедувајќи флексибилност на просторот;
- Ги негува и развива основните културно-хигиенски и работни навики, однос кон храната и нејзино конзумирање;
- Го почитува детскиот избор и го користи во насока на реализација на конкретните цели;
- Ги поттикнува децата кон истражувачки, откривачки и креативни процеси икон активирање во планирањето и реализација на целите;
- Работи на изградување и воспоставување партнерски односи со децата и родителите,
- Планира и реализира разновидна соработка со родителите;
- Планира и реализира Јавна и културна дејност во воспитната група со интересни прослави и забавни активности.
- Соработува со негователката во граупата, се договора, разменува мислења и дава упатства за формите, методите и постапките во работата со децата за реализација на планираните активности, за уредување на просторот, за соработка со родителите, со локалната средина и изградуваат заеднички ставови по однос на прашања од интерес за децата.

- Интензивно соработува со останатите воспитувачи и стручниот тим, стручни научни и други институции во пошироката средина, почитувајќи ги принципите на тимската работа.
- Уредно и навремено ја води педагошката документација и евиденција на воспитната група (дневник за работа на воспитната група во писмена и електронска форма, планирање и подготвување на воспитно-образовната работа, досие на детето, прозивник за редовност) и обезбедува непречен увид на истата од страна на надлежните органи и институции и Директорот на Градинката.
- Обезбедува постојано присуство во занималната грижејќи се за безбедноста на децата.
- Врши прием на децата при нивно доаѓање во Градинка.
- Учествува во работата на Советот на воспитувачите, Актив на воспитувачи.
- Работи на сопственото стручно, педагошко и методско усвршување со следење на стручна литература, литература за деца, преку размена на искуство, следење и активно учество во сите форми на стручно усвршување на ниво на Градинка, следење на семинари и друг вид на активности во организација на стручни институции.
- Навремено ги известува стручните служби во Градинката за прекин на престојот на детето во воспитната група.
- Се грижи за својот изглед, коректно и културно однесување кон децата, родителите и вработените.
- Врши и други работи и работни задачи согласно стручната подготовка и потребите на Градинката.
- За својата работа одговара пред Директорот.

Своите задачи советот на воспитувачи ќе ги реализира преку разни форми на дејствување: редовни месечни состаноци, дискусији, стручни работилници, обуки, истражување и информирање за резултатите од истото и др.

Совет на негувателки - го сочинуваат негувателите, стручниот тим и директорот на градинката. Во текот на годината ќе ги остварува следниве задачи:

- Согласно организацијата на работата врши прием и прифаќање на децата од родителите;
- Води евиденција за присутност на децата во електронска и писмена форма;
- Им помага на децата при соблекување, облекување и одржување на лична хигиена;
- Ги поттикнува на самостојност и го контролира извршувањето на физиолошките потреби на децата;

- Го контролира миењето на рацете пред и по јадење, плакнење на уста и користење на личниот прибор и средства за нега;
- Обезбедува престој на чист воздух и сонце и секојдневно во двор или на тераса до 1 час.;
- Ја сервира храната и ненаметливо им помага на децата да ги конзумираат оброците и пружа подршка на нивната самоиницијатива и индивидуални потреби;
- Го спроведува дневниот режим доследно и врши постојан надзор на детето;
- Активно учествува во воспитно-игровни активности организирани од воспитувачот како негов соработник;
- Самостојно ги организира игровните и други видови на активности (планорани во соработка со воспитувачот) во периодот од одморот-спиењето до испраќање на детето;
- Обезбедува релаксирано заспивање - дневен одмор на децата и мирен сон (со тивко читање, раскажување, музика...);
- Врши надзор за време на спиењето на децата;
- Ги опслужува децата со дидактичко игровен материјал и по играта обезбедува собирање на истиот, ставање на место и средување на просторот;
- Изведува лесни превентивно – корективни телесни вежби со децата;
- Се грижи за редовна наплата за престој на детето;
- Врши други работи и работни задачи согласно со стручната подготовка и потребите на Градинката;
- Се грижи просторот во кој децата се движат и истражуваат да биде прилагоден и пристапен за секое дете;
- Го организира и уредува амбиентот во кој престојуваат децата и истиот да биде пријателски, сигурен,удобен,стимулативен и чист;
- Се грижи за редовно менување на постелнината, употреба на бактерицидна лампа и проветрување на воздухот;
- Грижливо се однесува кон играчките, ја одржува нивната хигиена со миење и дезинфекцирање;
- Учествува во средување на просторот, негово естетско уредување со изработка на цртежи, слики, помагала предмети и играчки;
- Ја контролира температурата на воздухот и внимава да не се пореметат топлинските услови;
- Ја подготвува просторијата за спиење на децата, ги мести креветите, по спиењето повторно ги средува креветите а во просториите каде што креветите се креваат и спуштаат, ги сместува во специјални плакари;
- Контактира со родителите и старателите при приемот и испраќање на децата при што разменува информации за детето;

- Континуирано ги следи тежината и висината на децата и со резултатите ги запознава децата и родителите;
- Активно учествува во групни родителски средби од доменот на својата работа;
- Редовно ги информира родителите за здравствената состојба на детето и на појава на заболувања го повикува родителот, ја информира главната сестра и одговорниот воспитувач;
- Учествува во реализација на родителски работилници и соработува со родителите;
- За својата работа соработува со директорот, стручните служби: педагог, социјален работник, главна сестра и особено со воспитувачот во воспитната група и ги реализира препораките дадени од нив;
- Се грижи за својата уредност, коректно и културно однесување кон децата, родителите, старателите и вработените;
- Перманентно, стручно се усвршува и активно учествува во работата на советот на негователи и други организирани форми на стручно усвршување во градинката и општествената средина;
- Активно учествува во подготвка на децата за воспитно-образовни активности, дистрибуција на прибор за работа и дидактички материјал;
- Врши други работи и работни задачи согласно стручната подготвка и за потребите на градинката;
- За својата работа одговара пред Директорот на градинката.

Сите стручни тела на градинката ги координира директорот на Градинката.

5.Здравствена заштита

Градинката нема вработени лица како што се Главна медицинска сестра и Лекар – педијатар и од тие причини здравствената заштита на децата во текот на годината ќе се остварува согласно можностите и ингеренциите на установата.

Во текот на 2021/22 година во соработка со Дирекцијата за храна ќе се продолжи со спроведување на мерките на НАССР - системот

- оддржување на хигиената на просториите (кујните) и на инвентарот;
- оддржување на личната хигиена на персоналот кој е во непосреден контакт со прехрамбните продукти;
-

Здравствената заштита ќе се остварува преку повеќе форми и содржини:

- евидентија на новопримени деца

- отворање на Досие на децата и евиденција на вакциналниот статус.
- антрополошки мерења и систематски прегледи на децата како и контролни прегледи.

Установата нема вработено Педагошко – медицинската сестра затоа друго лице во соработка со директорот и главниот готвач ќе биде вклучено во изготвување на Менито за децата-листа на јадења. Зависно од сезонските можности за набавка на прехрамбени артикли истата постојано ќе се прилагодува со цел да се задоволат потребните количества на хранливи материји во организмот на децата. Покрај тоа редовно ќе биде присутен и надзор околу подготовката на храната, техничка обработка, дистрибуција, хигиена на садовите, хигиена на објектите, уредноста на здравствените контроли, преглед на забалото од лекар стоматолог, плантограми за состојбите на стапалата кај децата како и препорака за натамошно лекување, корекција и др. Во Програмата за здравствена заштита опфатена е и физичката активност како превентива за правилен раст и развој на децата и тоа:

- Со децата од најрана возраст ќе се применуваат вежби прилагодени на нивната возраст;
- Со децата од постара предучилишна возраст ќе се реализира секојдневна утринска гимнастика, вежби и спортски активности планирани со Планот за физичко воспитување.

Доколку во текот на годината има појава на инфективни заболувања навремено се известува Центарот за јавно здравје - Скопје и се постапува според препораките на истиот.

Исто така поради новонастанатата ситуација со ковид 19, предвидени се мерки по протокол со кои превентивно би се делувало за спречување и ширење на вирусот ковид 19. Дел од тие мерки се:

-Секојдневно мерење на температурата на децата при прием

-Следење на здравствената состојба на секое дете одделно во текот на престојот во градинка

-Секојдневни консултации и размена на информации со родителите за здравствената состојба на детето во градинка и надвор во неа

-Постапување по алгоритам предложен со протоколот за работа, според кој во случај на некакви симптоми, веднаш детето ќе биде ставено во соба за изолација, ќе бидат повикани родителите и известено Центар за јавно здравје.

-Во прилог на зачувување на здравјето на децата истите мерки ке се преземаат и цо вработените доколку пројават сомнителни симптоми

Од страна на Центарот за јавно здравје - Скопје се прави систематски преглед на вработените во кујна два пати во текот на годината, а за другите вработени еднаш во годината.

Континуирана е соработката со Санитарниот и здравствен инспекторат на Општина Чайр и со Републичкиот завод за домаќинство во областите кои спаѓаат во нивна надлежност.

Во текот на годината ќе се продолжи со постојано стручно усовршување и учество на семинари, симпозиуми, проекти , следење стручна литература од интерес за здравствената заштита на децата.

6.Културно-информативна дејност

Во текот на 2021/22 година ќе се реализира богата културно-информативна дејност преку различни активности во градинката и надвор од неа. Целта на јавната и културна дејност во нашата Градинка е да придонесе целосно да се остварат задачите на општествено организирано воспитание и образование, како и збогатување на општествениот и културниот живот во средината.

За реализација на истата ќе биде остварена соработка со родителите и со надворешната средина воопшто. Согласно со програмата на Градинката ќе се организираат посети на институции од јавен и културен карактер (музеи, библиотеки, театар, спортско-рекреативни центри и сл.), како и средби со нивни претставници како гости во Градинката. Сето тоа ќе се одвива доколку налагаат условите за тоа, по протокол и доколку има согласност од Министерство за труд и социјална работа.

Според тоа ќе се настојува за остварување на следниве задачи и содржини:

- поголемо афирмирање на Градинката во пошироката средина;
- поголема отвореност кон средината;
- поголема соработка со родителите и семејствата;
- создавање услови за запознавање на децата со културниот и јавниот живот во околината и градот;
- создавање услови децата да се вклучат во разни манифестации во градот (прослави, приредби, ликовни изложби и др.);
- Соработка со локалните пишани и електронски медиуми;

а. Годишен план на културно информативната работа

Содржина	Време на реализација	Носители
Одбележување на Курбан Бајрам	Август	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Меѓународен ден за заштита на озонската обвивка	Септември	Воспитувачи и негувателки
Меѓународен ден на таткото	Септември	Воспитувачи и негувателки
Ден на независноста на Р. Македонија	Септември	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на Светскиот ден на чисти планини	Септември	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на Детската недела и меѓународниот ден на детето	Октомври	Директор, Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Меѓународен ден на стари и изнемоштени лица	Октомври	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на светскиот ден за заштита на животните	Октомври	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на светскиот ден за храна	Октомври	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на светскиот ден борба против сиромаштијата	Октомври	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на денот на востанието на македонскиот народ	Октомври	Воспитувачи и негувателки
Одбележување на светскиот ден за штедење	Октомври	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување на денот на градот Скопје	Ноември	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на албанската азбука	Ноември	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување денот на албанското знаме	Ноември	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување на денот на толеранција	Ноември	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на хендокепираните лица	Декември	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба

Одбележување на денот на човековите права	Декември	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување на денот на наставата на турски јазик	Декември	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување Божик-Бадник	Јануари	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување на меѓународниот ден на жената	Март	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на светскиот ден на водата	Март	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување на светскиот ден на театарот	Март	Директор, Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на пролетта	Март	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на шегата	Април	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на Рамазан Бајрам	Април	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на здравјето	Април	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на Ромите	Април	Директор, Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на планетата Земја	Април	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на Велигден – велигденски базар	Април	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на меѓународнит дена на мајката	Мај	Воспитувачи,негувателки и стручна служба
Одбележување на меѓународнит дена на трудот	Мај	Воспитувачи и негувателки
Одбележувае на денот на Црвен крст и црвена полумесечина	Мај	Воспитувачи и негувателки,
Одбележување на денот на Европа	Мај	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на светскиот ден на музеите	Мај	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на светскиот ден на културните различности, дијалог и развој	Мај	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба

Одбележување на празникот „Рамазан Бајрам“	Мај	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот на македонските просветители	Мај	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на меѓународниот ден на детето	Јуни	Воспитувачи и негувателки, Стручна служба
Одбележување на денот за заштита на животната средина	Јуни	Воспитувачи и негувателки,

Во текот на годината произлегуваат и други манифестации и настани на кои детската градинка со задоволство ќе земе учество.

7.Соработка со родители и други организации

Соработката помеѓу предучилишната установа и семејството е од најголемо значење за реализација на воспитно-образовната работа и тргнува од ставот дека семејството има клучна улога во животот на детето. За да можат децата да учат и да се развиваат потребна е цврста соработка на воспитно – образовните тимови со семејствата и другите членови на заедницата. За да се овозможи развој на децата мора да бидат земени предвид различните услови во семејството и заедницата од која тие доаѓаат. Успешната соработка на воспитувачите и семејствата се остварува доколку воспитувачот е свесен за многуте начини на кои семејството може да придонесе децата да учат подобро, да се подобри атмосферата во занималната и детската градинка. Воспитувачите ги почитуваат интересите и одговорностите на сите кои се вклучени во образоването и формирањето на иднината на децата доколку оствари успешна комуникација и интеракција меѓу семејствата, предучилишната установа и заедницата со што се придонесува за создавање на поцврсто општество.

Облици на соработка со родителите

а)Непосредна комуникација помеѓу воспитувачот и родителот **Писмена комуникација** - паноа, катче за родители, пораки, брошури, портфолио, индивидуални белешки и сл.

Учество на родителите во работата со децата - во договор со воспитувачите/негувателките, стручниот тим во Градинката, родителот може да се вклучи во реализација на некои активности, како соработник на воспитувачот или да помогне во периодот на адаптација, како и во организација на различни манифестации, излети, посети и сл.

Родителски состаноци - со цел запознавање на родителите со животот и работата на Градинката, тематски, во однос на воспитно-образовниот процес, воспитувањето и образоването на детето.

По третата година на детето се организира и реализира посебен облик на соработка, а тоа се **работилниците со родители**.

Сето тоа во рамките на препораките и протоколите од страна на Центар за јавно здравје и МСТП и со нивна писмена дозвола.

Советот на родители - Посебен вид на вклучување на родителите во животот и работата на Установата е членување во Советот на родители кој е составен од 5 члрна-родители претставници од објектите „Цуциња“ и „Снегулко“. Двајца членови од Советот на родители се и членови во Управниот одбор на Градинката.

За поуспешна соработка воспитувачите периодично ќе вршат евалвација на сите облици на соработка со семејството.

Годишен план на соработка со семејствата

Облици на соработка	Содржина	Време на реализација	Носители
Општи родителски состаноци	Запознавање со условите за работа во Градинката Запознавање со програмата за работа	Септември Март	Директор, Стручна служба воспитувачи и негувателки
Групни родителски состаноци и работилници со родители	Теми кои ќе бидат предложени и реализирани.	Четири пати годишно	Стручна служба Воспитувачи
Индивидуални контакти со родителите	На иницијатива на родителите На иницијатива на стручната служба На иницијатива на воспитувачите	Во текот на целата година, по потреба	Воспитувачи, Директор, Стручна служба
Анкетирање на родителите	Целта на анкетите е запознавање и следење на потребите на родителите, нивните сугестии и иницијативи.	Според потреба и проценка од стручната служба	Директор, Стручна служба и Одговорни воспитувачи
Библиотека за родители	Родителите ќе имаат можност да користат стручна литература како и литература за деца	Во текот на целата година	Стручни соработници и воспитувачи
Советувалиште за родители	Стручна помош на родители/старатели	Во текот на целата година еднаш	Стручна служба

		месечно	
Пано за родители	Паното за родителите е неделно и од информативен карактер	Во текот на целата година	Воспитувачи и Стручни соработници
Кутија за сугестии	Во секоја занимална родителите ќе имаат можност да ги искажат своите потреби и очекувања	Секојдневни и според потребата	Воспитувачи
Вклучување на родителите во заеднички активности	Приредби, послави, креативни работилници (изработка на експонати од есенски плодови, новогодишни украси, честитки и изработки на костими и маски), излети и престој во групите	Во текот на целата година и по потреба	Воспитувачи, Директор и Стручна служба
Совет на родители	Активност според планот за работа	Во текот на целата година	Директор, одговорни воспитувачи и стручна служба

Соработка со пошироката средина и со стручни институции

Соработката со пошироката средина ќе се реализира плански и континуирано на ниво на установа и на ниво на објект, земајќи ги во предвид специфичностите на групата, средината и можностите за соработка. Соработката ќе биде од отворен карактер и Градинката ќе се стреми кон нејзино проширување кон сите институции кои ќе допринесат за унапредување на предучилишното воспитание и образование.

Соработката ќе се реализира на повеќе релации со:

- Министерство за труд и социјална политика;
- Министерството за образование и локална самоуправа;
- Министерство за здравство;
- Министерство за култура;
- Општина Чайр
- Бирото за развој на образованието на РМ;
- Гештальт Инситут
- Центар за слух, говор и глас ;
- Центар за јавно здравје;
- Завод за ментално здравје;
- Здружение „Сина светулка“;
- Центар „Отворете ги прозорците“;
- Здружение „Монтесори“
- УНИЦЕФ

- Филозофски факултет - Институт за дефектологија, педагогија, психологија и социјална работа
- Меѓуопштински центар за социјални работи на град Скопје
- Дирекција за храна;
- Републички завод за домаќинство;
- Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;
- Педагошкиот факултет во Скопје и Штип;
- АД „Просветно дело“ и „Детска Радост“;
- Едука мак
- Издавачка куќа „Тримакс“
- Предучилишни установи на ниво на Општина Чайр, но и на ниво на Град и Република, пред се на планот на едукативно-стручна соработка;
- Училишта кои гравитираат на територијата на Општината;
- Природонаучен музеј, Музеј на град Скопје, Музеј на Македонија, Национална Галерија, Музеј на македонската револуционерна борба и жртвите на комунизмот, Музеј на Мајка Тереза и др.)
- Сојуз за грижи и воспитување на деца на град Скопје
- Зоолошка Градина
- Институт за метеорологија
- Здружение „Мир“
- Сојуз на дефектолози
- НВО „ОХО“

8. Советодавна дејност

Советодавната дејност ќе се реализира во соработка со стручните органи и советодавни тела при Министерството за труд и социјална политика, Министерството за образование и локална самоуправа, Општина Чайр, Биро за развојна образованието и др.

Во 2021/22 година во градинката ќе продолжи со работа Советувалиште за родители/старатели

Цел на Советувалиштето:

Давање стручна помош и подршка на семејството во одгледувањето и развојот на децата, подигање на компетенциите на родителите/старателите за поквалитетно воспитание и образование на нивните деца како и унапредување на квалитетот на живот во семејството. Советувалиштето е отворено за сите родители / старатели на деца кои се вклучени во воспитно-образовниот процес на градинката како и на деца кои не посетуваат градинка.

Зошто советувалиште за родители / старатели?

Родителите/старателите се почестоимаат потреба од дополнителна подршка во врска со развојот, воспитувањето, образованието, исхраната, негата и здравјето на своите деца.

Не се секогаш во можност самостојно да се едуцираат или немаат навика во ситуации кога им е потребен само совет, а не и некаков вид на третман да се јават на здравствените или институциите од областа на социјалната заштита и да побараат помош.

Предучилишните установи се места каде што за многу вакви прашања можат да добијат одговори, да се информираат каде да се обратат за помош, да стекнат одредени знаења и вештини кои ќе им помогнат за здраво родителство и среќно детство на нивните деца.

Што претставува советувалиштето за родители / старатели?

Советувалиштето за родители се реализира како посебна Програма усогласена со принципите на доброволно доаѓање за советување, достапност за сите заинтересирани родители на деца од претшколска возраст на ниво на Општина, дискреција во работата.

Основна функција на програмата е информативна, превентивна, едукативна и советодавна.

Форми на работа:

- индивидуални разговори со родители/старатели
- работа во помали или поголеми групи
- предавања, трибини и работилници на зум или онлайн

Содржини и активности:

- » Индивидуални разговори со родителите/старателите ќе се одвиваат секој ден сопретходно закажување на телефон кај тимот на советувалиштето.
- » едукативни и тематски средби со родителите/старателите (работка во помали или поголеми групи, предавања, трибини, работилници),
- » едукативни /стручни предавања за воспитувачи, негуватели и медицински сестри,
- » консултации поврзани со специфични животни ситуации деца/семејство,
- » информирањеза сите карактеристики на раст и развој кај децата од претшколска возраст
- » како да го подготват детето за поаѓање во градинка и училиште,
- » стекнување на знаења за играта и начини на стимулирање за игра,
- » избор на книги за децата и нивниот развој,
- » стекнување знаења за начини на поттикнување и развивање на детските интереси, способности и потреби
- » развивање вештина на воспитување на децата во семејството,
- » заедничко барање решенија за актуелните проблеми, дилеми и тешкотии со кои се среќаваат родителите во одгледувањето на децата.

Тимот на Советувалиштето го сочинуваат:

Наташа Стојковска – специјален едукатор и рехабилитатор
Илза Кока - социјален работник

Советодавната дејност ќе биде организирана во надлежност на директорот, стручните служби надворешни соработници - поединци и институции.

Посебно внимание ќе се посвети на децата со пречки во менталниот развој и телесна попреченост од страна на стручната служба на Градинката во соработка со воспитниот и згрижувачкиот кадар, дефектолози и логопеди од Центарот за слух, говор и глас.

Социјална дејност

Големо внимание ќе се посвети на развивање на позитивни емоционални чувства кај децата при извршување на работните активности, ќе се користат социјалите фактори и постојани контакти со други лица за проширување на социјалното искуство кај децата кое ќе им послужи за понатамошна социјализација во животот.

Воспитувачот редовно ќе комуницира со родителите/старателите и семејството на детето и ќе ги потикнува да се вклучуваат на воспитно-образовниот процес (ја почитува личноста и улогата на родителот, нуди начини како родителите ќе бидат вклучени и охрабрени за соработка).

На овој начин воспитувачот споделува одговорност со родителот ,во процесот на делење одлука за воспитување и образование на детето, а исто така на тој начин самиот тим стекнува сигурност во сопствениот професионализам и компетенции.

За социјализацијата и успехот во воспитно- образовниот процес е многу важна добрата соработка во тимот. Тимот учествува во планирање и реализација на поставените цели во воспитно-образовната работа и само со добра работна атмосфера и меѓусебна доверба и сигурност се постигнуваа резултати. Тимската работа претставува делење на улогите и дефинирање на заедничка визија и способност за решавање поединечни проблеми и унапредување на воспитно-образовниот процес. Она што је карактеристично за тимска работа без обзир на поделените улоги и одговорности, членовите на тимот помагаат еден на друг и даваат сугестији за секој сегмент на процесот на работа.

Истотака многу важна компонента на целокупниот воспитно образовен процес гледана од социјален аспект е и соработката со локалната заедница библиотеките, другите градинки, здравствените домови и центарот за социјална работа со кои ќе остваруваме контакти во текот на годината. На овој начин децата учат како да воспоставуваат врски со другите и како да станат

членови на различни групи ,како да помогнат на другите и како да примаат помош од другите

8.Професионален развој

Квалитетната педагошка пракса ја имплементираат воспитувачи кои постојано вложуваат во својот личен и професионален развој, кои ги користат свите знаења во секојдневната пракса и кои соработуваат со останатите во креирањето на доживотното учење. Воспитувачите го моделираат и споделуваат задоволството од учењето нудејќи можности за неговото развивање и подобрување, подгответи се да одговорат на предизвиците во секојдневниот живот и работа, општествените промени, зголемениот број на информации и појавата на новите технологии. Активното учество, критичкото размислување и партнёрската работа со другите им овозможуваат да се здобијат со нови знаења и вештини, да ги оформат ставовите, да ја збогатат својата личност и да станат порешителни во застапувањето за квалитетно образование за сите деца.

Професионалниот развој на вработените од Детската Градинка ќе се реализира со:

- Учество на меѓународни конференции;
- Учество на семинари и работилници;
- Учество на работилници организирани помеѓу предучилишните установи во Скопје и на ниво на Р. Македонија
- Следење на стручна литература

Секако сето тоа во соодветни услови кои ги налага ситуацијата со пандемијата со ковид 19 и почитувајки ги протоколите за тоа.

Годишен план за професионален развој и стручно усовршување

Тема за стручно усовршување	Реализатори	Учесници	Време на реализација
Поттикнување на моториката кај деца до 2 години	Специјален едукуатор	Негователки од групите јасли	Октомври
Последиците од неправилен моторен развој кај децата од предучилишна возраст	Специјален едукуатор	Родители	Ноември
Придобивките од правилен моторен развој кај деца од предучилишна возраст	Специјален едукуатор	Воспитувачи и негователи од групи од 3-6 години	Декември

Препознавање на деца со аутистичен спектар на однесување и нивните потреби	Специјален едукатор	Воспитувачи и негователи	Февруари

9. ВИД НА ДЕЈНОСТ

Градинката според времетраењето ќе остварува програми за:

- целодневен престој;
- полудневен престој;

Програмите за целодневен и престој траат од 9 до 11 часа, програмите за полудневен престој траат од 4 до 6 часа. Овие програми за целодневен престој и програмите за полудневен престој се наменети за деца на возраст до поаѓање во основно училиште и опфаќаат згрижување и воспитување на децата.

Во текот на летниот период зависно од потребите на родителите се згрижуваат и деца од училишна возраст до девет години. Условите за престој беа исти како и за децата до 6 годишна возраст.

Во текот на денот децата се реализираат активности според Програмата за работа за време на летниот период од повеќе области: физичко, музичко, ликовно, разни друштвени игри и други активности кои произлегуваат од интересот на децата.

10. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

Дејноста на детската градинка се обезбедува и остварува преку згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст. За обезбедување на услови за нормален претстој на децата во детската градинка и животен стандард што одговара на физичкиот, менталниот, емоционалниот, моралниот и социјалниот развој на детето, за подобрување и зачувување на здравјето и психофизичкиот развој на детето неопходно е да се обезбедат средства. Врз основа на утврдените извори за финансирање и трошоци потребни за остварување на дејноста со децата според нормативите и стандардите согласно програмата за воспитно образовна работа, во тековната година потребите од набавка се планирани и утврдени по пооделни видови на трошоци, набавки кои се неопходно потребни за остварување на дејноста. За таа намена изготвуваме Годишен финансовый план како и Годишен план за јавни набавки. Согласно законот за Детска заштита трошоците за нормално остварување на дејноста се обезбедуваат првенствено од представата од

корисниците на услуги – родителите и од буџетот на општината-средства од наменски дотации.

Средствата обезбедени по овие основи се користат наменски, рационално и економично во согласност со Законот за извршување на Буџетот како и други нормативни акти, како и со претходно изготвени месечни и квартални финансови планови врз основа на Годишниот финансова план кои се доставуваат и одобруваат од страна на Општината Чайр.

За непречено одвивање на дејноста неопходно потребни се трошоци за кои ќе се спроведуваат постапки за јавни набавки и тоа за: храна, средства за хигиена, средства за осигурување на објектите, сервисирање на опрема, набавка на опрема, здравствени прегледи на вработените, тековно и инвестиционо одржување на објектите, набавка на постелнини, набавка на играчки, нагледни и аудиовизуелни средства за остварување на програмата за работа со деца итн. Останати трошоци неопходно потребни за нормално функционирање на установата се: трошоци за струја, вода, топлификација, телефонски услуги итн.

Контрола на динамиката на реализирањето на финансиските средства се остварува со доставување на периодични и кумулативни финансиски извештаи М1 И М2 како и квартални финансиски извештаи за реализација на приходи и расходи за двете сметки(сметката на сопствени приходи како и сметката за наменски дотации) до Одделението за финансирање и буџет при општина Чайр.

4. ОСНОВНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

Јавната установа располага со соодветни основни средства и опрема. Располагаме со застарена кујнска опрема. Во времето на се поголемата потреба за стручно усовршување и унапредување во информатичката технологија и следење на модерните трендови во воспитно педагошката работа Градинката располага со ИКТ опрема и тоа само во матичниот објект, но сметаме дека живееме во време кога Информатиката оди напред а со самото тоа се наметнува потребата од понатамошно опремување на објектите со компјутерска опрема. Потребно е во сите објекти да се опремат кабинетите за воспитниот кадар со компјутери со цел подобра реализација на воспитно – образованата работа и следење на модерните трендови во воспитно педагошката работа.

Исто така дел од канцелариите и дел од занималните се климатизирани, меѓутоа сметаме дека и понатаму треба да вложуваме во средства за климатизација со цел да им обезбедиме на децата пријатен престој во летниот период кога температурите се многу високи.

Мебелот во занималните е застарен и заради тоа постои голема потреба за негово понатамошно обновување со цел поквалитетен и современ престој на децата.

5. ТЕКОВНО И ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖУВАЊЕ

Наша заложба за обезбедување здрава и сигурна средина за децата подразбира и одржување на постојната инфраструктура на највисоко ниво на квалитет. Во оваа насока имаме во план осовременување и реновирање на постојните објекти.

Во текот на 2020/21 година Градинката ќе настојува да обезбеди финансиски средства кои ќе бидат насочени кон осовременување и унапредување на претстојот на децата.

За таа цел детската Градинка во текот на 2020/21 година ќе ги преземе следниве активности:

- Реконструкција на патеката од еден до друг влез на објектот „Цуциња“
- Обновување и дополнување на инвентарот во занималните и градинката
- Обновување и збогатување на реквизитите во салите наменети за спортски активности;
- Обновување на дел од поршините на дворовите на двета двата објекти од градинката;
- Засадување на грмушести растенија и зимзелени и листопадни дрвја;;
- Опремување на кујната согласно НАССП стандардите;
- Набавка на клима уреди за секоја занимална
- Опремување на занималните со аудио-визуелни средства и лаптопи
- Набавка и дополнување на групите со нова постелнина
Поставување ламинат во занимални каде што има потреба

Во континуитет ќе продолжиме со одржување на постоечките реквизити и опремување со нови, а во соработка со општината поставување ена осветлување со цел поголема заштита на објектите, како и можност за вечерно користење на дворовите во објектите; Ќе продолжиме со одржување на дворовите.

-набавка на креветчиња за јасли во објект Снегулко

-замена на душечи за креветчињата во некои од објектите

-Санирање на санитарните јазли за деца и вработени

-Лакирање на паркетот

-Инвестирање во насока на промена на мебелот и плакарите во занималните и ходниците

-Промена на осветлувањето во сите објекти со штедливо лед осветлување .

-Засадување на грмушести растенија

- Набавка на елементи за различни центри и конструктивен материјал(дрвен и пластичен)

- Набавка на детска литература за богатење на литературниот центар

- Набавка на раквизити за спортски активности за салите во сите објекти

- Дидактичко опремување на занималните

- Предвидена е набавка на нови литературни наслови, прирачници, сликовници, приказни и драмски текстови, а по потреба и енциклопедии за деца од различен вид, книги со детски игри и сл.

Дел од овие активности беа планирани во изминатата 2020/21 година, дел се завршија а останатото заедно со новите, се планира да се изврши тековната 2021/22 година.

Во сите објекти во континуитет ќе се врши опремување со нови делови од мебел, креветчиња, столчиња, постелници, масички, венецијанер и вариолајт ролетни, теписони а особено ќе се збогатат детските градинки со играчки и најнови дидактички материјали.

ПРОГРАМА

ЗА РАБОТА НА ДИРЕКТОРОТ НА ЈАВНАТА ОПШТИНСКА УСТАНОВА ДЕТСКА ГРАДИНА „СНЕЖАНА“ ЗА 2020/2021 ГОДИНА

Директорот како раководен орган на ЈОУДГ, во својата работа ќе се раководи согласно уставните и законските одредби, како и статутарните акти на ЈОУДГ, а во непосредна соработка со општина Чайр, Министерството за труд и социјална политика, како и со други стручни институции, воспититно образовни асоцијации, стручни лица кои по укажана потреба ќе бидат консултирани. Директорот во текот на програмската 2020/21 година своите активности во установата ќе ги насочи во согласност со поставените стратешки цели за развој на Установата и спрема проценетите актуелни потреби на градинката, децата, родителите, вработените, локалната средина итн.

Дел од задачите на директорот кои ќе бидат главна преокупација оваа година се:

- Јакнење на чувството за сигурност и стабилност на вработените во остварувањето на работата и работните задачи;
- Создавање перспектива на вработените за остварување на зададената цел;
- Поттикнување на вработените за тимска работа
- Создавање позитивна клима во колективот;

Во својата работа Директорот ќе биде главен координатор и организатор на целокупната работа на градинката. Неговите активности во програмската 2021/22 ќе бидат насочени кон реализације на постапените цели и задачи:

- Ја организира и раководи работата на Јавната Установа;
- Континуирано следење и координирање на работењето на установата во целост, спроведување на одлуките на Управниот одбор, Советот на родители, соработка со органите и телата на локалната самоуправа и МТСП;
- Подготвување на Годишната програма за 2021/22 и Извештај од работа на градинката за 2020/21 год.;
- Имплементација на новите правилници за работа во установата, согласно измените на законот за детска заштита;
- Ја застапува и претставува Јавната Установа пред надлежните институции и трети лица и одговорен е за законитоста на работењето во детската градинка;
- Учествување и изготвување на програми и планови за вонинституционална работа со деца;
- Поднесува извештај за реализација на Годишната програма за работа до стручни и надлежни институции: Управен одбор на Детската градинка, Општината (основачот) и Министерство за труд и социјална политика;
- Поднесува извештај за материјално-финансово работење на Детската градинка до стручни и надлежни институции: Управен одбор на Детската градинка, Општината (основачот) и Министерство за труд и социјална политика;
- Го раководи, организира и контролира административно-финансиското работење на детската градинка;

- Изготвува план за јавни набавки;
- Планира, креира и води деловна политика за развој и унапредување на дејноста на Детската градинка;
- Се грижи за тековно-инвестиционо одржување на објектите;
- Директорот ќе се залага за подобрување на општите услови за работа, изнаоѓање простор за прифаќање на што поголем број на деца кои моментално се на листа на чекање, со тоа и отворање на нови воспитни групи, нови вработувања и подобрување на стандардот на децата и на вработените во Установата и изнаоѓање спонзорства и донации, кои ќе имаат за цел да го подобрят животот на децата во Установата;
- Се грижи за нормално функционирање на опремата, мебелот, апаратите, машините и други средства што се користат во секојдневната работа на јавните службеници;
- Се грижи за правилно извршување на работните задачи од страна на јавните службеници;
- Склучува договори во рамките на своите овластувања утврдени со Закон и Статут;
- Донесува решенија за користење на годишни одмори, платени и неплатени отсуства на јавните службеници;
- Одлучува за прием на јавни службеници врз основа на ранг-листа предложена од комисијата за селекција, а по претходна согласност за обезбедени финансиски средства добиени од надлежен орган;
- Одлучува за престанок на работен однос;
- Активно учествува во работата на Советот на родителите на Детската градинка;
- Врши распоредување на јавните службеници;
- Го следи спроведувањето на активностите од доменот на превентивната здравствена заштита во Детската градинка;
- Врши педагошко-инструктивна работа и надзор на воспитно-згрижувачката работа на воспитувачите и негователите и стручните јавни службеници и соработници;

- Работата со стручните органи ќе ја реализира перманентно со планирање и програмирање на работата на: Стручниот совет, Совет на воспитувачи и Совет на негуватели.
- Врши увид на педагошката евиденција и документација што се води во Детската Градинка;
- Остварува соработка со родителите согласно законските акти и Програмата на градинката;
- Прифаќање предлози, спонзорства и донации од родителите – подобрување на квалитетот на комуникацијата воспитувач-родител, негувател-родител, вработен-дете, со цел да се создаде меѓусебна доверба и сигурност;
- Перманентно работи на професионалното и стручното усовршување;
- Спроведување на мерки и активности за остварување на Законот за заштита на децата;
  - Организира активности во насока на зголемување на опфатот на деца со посебни потреби и оформување на стручна служба (педагог, социјален работник и воспитно – образовен координатор) во тесна соработка со службите на локалната самоуправа;
  - Учество во подготвување и водење на седниците на Стручниот совет;
  - Изготвување предлог – задолженија на членовите на Стручниот тим на градинката за изработка на одделни делови – подрачја од Годишната програма;
  - Следење, анализа и вреднување на планираните активности;
  - Изготвување на анализи, осврти, извештаи, информации и други стручни материјали во врска со реализација на Годишната програма за работа на установата и на барањата на ресорното Министерство, Општината и други институции;
  - Учество во формирање на воспитни групи според возраста на децата;
  - Следење, анализа и изготвување на табели и прегледи за бројот на запишани, присутни и отпишани деца. Дополнителни анализи и истражувања во врска со состојбата на присуствота на децата на ниво на воспитна група и на ниво на градинка во целост;
  - Учество во планирање на исхраната на децата и воедно вршење на анализа на месечна потрошувачка на истата;
  - Учество заедно со медицинскиот тим во изготвување на листа за исхрана на децата од градинка и јаслена возраст, со цел истата да ги задоволи нормативите и стандардите предвидени за исхрана на деца од предучилишна возраст во соработка со Републичкиот завод за

домаќинство и Институт за јавно здравје на РМ, како и водење на грижа за целокупната здравствена заштита и превентива;

- Вршење увид во финансиско, материјално и административно работење;
- Учество во изготвување на годишни, квартални и месечни финансови планови за реализација на планираните средства;
- Активности насочени кон етапно имплементирање на НАССР стандардите;
- Учество во работата на Управниот одбор, информирање за состојбата, и целокупната работа во ЈОУДГ и реализација на донесените одлуки и заклучоци;
- Вршење увид, следење и насочување на работата на негователките, воспитувачите, стручните работници и соработници;
- Следење и навремено воочување од потребата за евентуални промени на кадарот со цел навремено извршување на работата и постигнување на подобри резултати;
- Залагање за дисциплина и одговорност на вработените за поуспешно извршување на работните задачи а воедно за поуспешно и рационално работење;
- Планирање, програмирање и координирање разните форми на активности на сопственото стручно усовршување и на воспитно згрижувачкиот кадар;
- Организирање учество на стручни средби, семинари, советувања, симпозиуми во соработка со надлежни органи и институции на државата, особено со МТСП, МОН, меѓународни конференции и други;
- Изготвување на план за работа и распоред на време на секој вработен;
- Врши други работи предвидени со Законот, Статутот и Актите на ЈУДГ Директорот на градинката ќе се залага основна цел на градинката да биде обезбедување на услови за нормален физички, интелектуален, емоционален и социјален развој на деца од 0 месеци до 6 години:
  - Да обезбеди услови за функционирање на единствениот систем на воспитно образовна работа, нега, исхрана, здравствена и социјална заштита;
  - Во соработка со семејството, пошироката локална средина да обезбеди единство во воспитното влијание на детето и квалитетен и побогат живот во градинката;
  - Ќе врши посети на воспитните групи во сите видови активности, ќе ја следи, координира, насочува згрижувачко, воспитната и образовната дејност од страна на негователите, воспитувачите, стручни соработници и останати работници во градинката.

- Ќе остварува задолжителни разговори, консултации, советување со работниците со цел да се подобрят констатираните недоследности и да се унапредува дејноста;
- Да во таа насока обезбеди континуирана едукација на стручниот кадар;
- Да изнајде можности за квалитетно опремување на затворениот и отворениот простор во кој што престојуваат, живеат, работат и учат децата;
- Да се грижи за условите на работа на вработените како и за нивната материјална положба;
- Да во рамките на можностите организира алтернативни облици на работа со деца и возрасни (работилници, странски јазици, игротеки, работа за време на викенд, детски галерии, рекреација и сл.) ;
- Остварување и други услуги од делокругот на работата на Установата предвидено во Статутот.

ПРОГРАМА

ЗА РАБОТА НА СПЕЦИЈАЛНИОТ ЕДУКАТОР И РЕХАБИЛИТАТОР НА ЈАВНАТА ОПШТИНСКА УСТАНОВА ДЕТСКА ГРАДИНА „СНЕЖАНА“ ЗА 2021/2022 ГОДИНА

Специјалниот едукатор и рехабилитатор како стручен работник задоволувајќи ги потребите на децата и родителите своите работни задачи ќе ги реализира во двата објекти и тоа:

Понеделник и вторник во објект Цуциња, среда и четврток во објект Снегулко, а петок според потребите на работата.

Цел на работата

Специјалниот едукатор и рехабилитатор како стручно лице во Градинката има за цел: превенција, идентификација, корекција и компензација на специфичните пречки во психомоторниот, сензорниот, когнитивниот, социјалниот, емоционалниот и говорно-јазичниот развој на децата. Доколку дозволуваат Протоколите поради ситуацијата со ковид 19 својата работа ќе ја остварува низ групна и индивидуална работа со децата. Доколку нема таква можност работата ќе биде повеќе советодавна со цел што подобра адаптација и престој на децата со попреченост во Градинката. Континуирано ќе соработува со родителите, воспитувачите, негователите и останатите стручни работници и соработници во градинката и надвор од неа. Со својата стручна работа треба да допрinese во унапредување на воспитно-образовната работа

со децата со попреченост во установата во согласност со целите, принципите и стандардите на воспитание и образование.

Посебни задачи:

- Поттикнување на свест за децата со нетипичен развој, нивно прифаќање како дел од средината и создавање на оптимални услови за нивно функционирање во градинката и пошироката средина по пат на состаноци, работилници и индивидуални разговори со родителите/старателите и воспитно-згрижувачкиот кадар
- Следење на децата со ризик фактори во развојот и преземање мерки за превенција и поттикнување на моторниот, сензорниот, когнитивниот, социјалниот, емоционалниот и говорниот развој
- Континуирано информирање на родителите/старателите за присутноста на откриените отстапувања во развојот кај децата

АКЦИОНЕН ПЛАН НА СПЕЦИЈАЛНИОТ ЕДУКАТОР И РЕХАБИЛИТАТОР

Содржина на работа	Задачи	Време на реализација
Задачи и активности во однос на децата Цел: превенција, рано откривање и корегирање на развојните пореметувања	1. Обсервација на децата по групите, идентификација и евидентирање на децата со попречености и потешкотии во развојот 2. Терапевтска работа: вежби за графомоторика, вежби за груба и фина моторика, сензомоторни вежби, вежби за телесна целовитост и латерализација, вежби за развој на говорен апарат (группно и индивидуално) 3. Вежби за дишење и корекција со децата кои пелтечат, зборуваат брзо, неразбираливо или	Во текот на годината

	<p>патолошки споро, кои доживуваат емоционално-физиолошки блокади, кои имаат проблеми поради двојазичната средина</p> <p>4. Упатување на специјалистички прегледи со цел точна и навремена категоризација на децата со проблеми во развојот и говорот</p> <p>5. Водење на документација за децата: индивидуално досие (за евидентија и пратење на децата со ризик фактори и развојни проблеми)</p>	
<p>Задачи и активности во однос на родителите/старателите</p> <p>Цел: освествување на родителите/старателите за потребата од рана стимулација и поттикнување на целокупниот развој на децата и рана интервенција во ублажувањето и корегирањето на попреченостите</p>	<p>1.Интервју и семејна анамнеза со родителите на децата со пречки во развојот и говорот</p> <p>2. Помош на родителите/старателите во периодот на адаптација на децата во градинката</p> <p>3. Запознавање на родителите/старателите со проблемите и потешкотиите кои ги имаат нивните деца</p> <p>4. Пружење помош за прифаќање на проблемот на детето и соработка во периодот на третман и рехабилитација</p> <p>5. Информирање и едуцирање на родителите/старателите за фазите на развој кај</p>	<p>Во текот на годината</p>

	<p>децата</p> <p>6. Учествување на родителските состаноци заедно со воспитувачите и негователите (по потреба)</p> <p>7. Водење евиденција за соработката со родителите/старателите</p>	
<p>Задачи и активности во однос на воспитните тимови</p> <p>Цел: помош и планирање во стручната работа со цел стимулирање на целокупниот развој како и превенција на можни пореметувања</p>	<p>1.Размена на информации со воспитните тимови за секое дете особено за децата со попреченост</p> <p>2. Прибирање информации за децата со посебни потреби и попречености, однесувањето во групата со воспитниот тим и другите деца</p> <p>3. Советување и пружење помош и соработка во периодот на третман и рехабилитација на детето</p> <p>4. Пружење помош на воспитниот тим при планирање на работата со децата со посебни потреби и попречености</p> <p>5. Информирање и едуцирање на воспитните тимови за фазите во развој кај децата</p> <p>6. Учество на состаноци на Совет на воспитувачи и Совет на негователи</p>	Во текот на годината
<p>Задачи и активности во однос на стручниот тим</p> <p>Цел: договорено и</p>	<p>1.Учество во подготвка на родителски состаноци</p> <p>2. Учество во изготвување на годишниот план и</p>	Во текот на годината

<p>ускладено делување со останатите членови на стручниот тим во сите сегменти на воспитно-образовниот и развоен процес особено со децата со посебни потреби, говорно-јазични, гласовни и развојни потешкотии</p>	<p>програма за работа на градинката</p> <p>3. Учество на состаноци на Стручен совет</p> <p>4. Учество во подготвување , организирање и спроведување на прием на деца особено на децата со посебни потреби и потешкотии во развојот</p> <p>5. Утврдување на развојниот статус на детето и усогласување со останатите членови на стручниот тим</p> <p>6.Учество во изработка на Годишниот извештај на градинката</p>	
<p>Задачи и активности во однос на пошироката средина</p> <p>Цел: соработка со установи и стручњаци важни за дијагностика и рехабилитација на децата со посебни потреби, говорно-јазични, гласовни и развојни потешкотии</p>	<p>1.Поврзување и соработка со стручни и специјализирани установи за остварување на што поквалитетен воспитно-образовниот и развоен процес и унапредување на истиот:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Министерство за труд и социјална политика -Биро за развој на образование -Завод за ментално здравје -Завод за рехабилитација на слух, говор и глас -Сојуз на дефектолози и логопеди <p>Центар за социјална работа</p> <ul style="list-style-type: none"> -Други градинки и училишта -Приватни логопедско- 	<p>Во текот на годината</p>

	<p>дефектолошки кабинети -Здруженија и организации ----- 2.Соработка со стручњаци од други профили (лекари, педијатри, ОРЛ, психолози, психијатри) важни за дијагностика и рехабилитација на децата со потешкотии во развојот.</p>	
<p>Задачи и активности во однос на професионално усвршување Цел: стекнување на нови знаења со цел поголемо напредување во работењето како и можност за примена на нови методи директно во работата</p>	<p>1.Пратење на литература од областа на специјалната едукација и сродни науки 2. Пратење на стручни достигнувања во светот по пат на Интернет 3. Посетување на обуки, семинари, предавања, работилници, конференции</p>	Во текот на годината
<p>Задачи и активности во однос на административната работа на Градинката Цел: Пружење помош и поддршка за напредување и нормално функционирање на работата на Градинката во целост</p>	<p>1.Административно лице на електронски дневник 2.Комисија за прием на деца 3.Водење на Главната книга на градинката 4.Координативно тело за продолжување и обновување на лиценци 5.Годишни, месечни и дневни табели, статистики, извештаи, податоци и информации поврзани со децата</p>	Во текот на годината

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА СОЦИЈАЛНИОТ РАБОТНИК НА ЈАВНАТА ОПШТИНСКА

УСТАНОВА ДЕТСКА ГРАДИНА „СНЕЖАНА“ ЗА 2020/2021 ГОДИНА

Работата на социалниот работник за учебната 2020/2021 ќе биде организирана на следниот начин :

- **Учество во организациони активности:** Вклучување во работните состаноци, Стручен совет, Совет на воспитувачи, Совет на негуватели, Комисија за прием на деца .
- **Реализирање на индивидуален третман со деца :** рана детекција на децата со посебни потреби, препознавање,следење на процесот на адаптација и одделување од родителите, следење на развојот на децата со посебни потреби како и на талентирани деца, процена на процесот на социјализација развоен статус и напредување на децата , реализацирање на групни активности ; Изведување на активности кои допринесуваат на социјализација на децата; Запознавање и проучување во соработка со воспитувачите и негувателите, на социјалните индикации кои го забавуваат или спречуваат напредувањето на воспитната група;
- **Соработка со родителите :** за што поуспешна комуникација и соработка,партнерство со родителите,а со желба за што подобро запознавање детето и поттикнување на неговиот развој,ке се применат следниве облици на соработка;
- Родителска средба во сите воспитни групи и јасли,со ставање акцент на родителите на нови запишаните деца(запознавање со програмата за работа,распоредот на дневните активности,информации за престојот,плаќањето на сметките,отсуство од градинка);
- Периодично состанување со родителите на заеднички состаноци со цел известување за плановите за работата со децата и вклучување на родителите во истите) ;
- Утрински средби и консултации при прием на дете во градинка ;
- Попладневни средби и консултации при земање на детето од градинка ;
- Посета на работно место на родител (стекнување знаења за професии);

- Иницијално интервју со родители при упис на дете во градинка ;
  - Пополнување на анонимни анкетни листови на почеток и крај на учебната година за следење на квалитетот на воспитно-образовната и згрижувачка работа и добивање на предлози за унапредууње на истата;
  - "Растеме заедно" –поддршка на децата на возраст до 3 години и нивните родители ;
  - Заеднички прошетки и дружења, се со цел што поуспешна соработка ;
  - Давање можност на родителите да донират се она што би послужило за разубавување на средината во која нивното дете поминува голем дел од денот ;
-
- Информирање на семејството за правата на децата и на родителите во системот на заштитата на децата и социјалната заштита; Непосредно вршење и развивање на индивидуалната и групната советодавна работа со родителите во врска со изразени социјални прашања;
  - **Соработка** :тимско планирање на воспитно-образовната работа со директорот , воспитувачите , негувателките, педагогот, логопедот и музичкиот соработник ; поврзување на социјалните служби на општината со установата и олеснување на децата и родителите на ефикасно добивање на соодветни услуги од делокругот на установата и установите за социјална заштита; Учество во работата на мултидисциплинарниот тим на установата, во зависност од карактерот на предметот на работа, во случаи на доминантно изразени социјални проблеми, раководење или координирање со нив; Работа со целото семејство и контакти и соработка со другите стручни институции, хуманитарни организации, граѓанскиот сектор, на обезбедување помош (од материјлна и нематеријална природа) на децата погодени од неповољни состојби и др. во соработка со воспитувачите и другите стручни работници, во случаи на отежната адаптација на децата на престој во предучилишната установа;

- **Стручно усовршување** (одржување на работилница , презентација и едукација на воспитно-образовниот кадар на тема"Тимско следење на децата со пречки во развојот)
- **Водење на педагошка документација** (Учество во припремата на годишната програма за работа на установата и во рамките на тоа дефинирање на програмата на социјалната работа; водење на досие за деца , учество во планирањето на воспитните групи на ниво на установа како и во формирање и структурирање на воспитните групи; Водење евиденција за својата работа; Учество во изготвување на годишен извештај за работа на установата ;
- **Информирање на семејствата за социјалните служби** кои се занимаваат со посебните видови на пречки кај децата;

Предлагање и превземање на соодветни облици на заштита и услуги на социјална работа за поедини деца кои живеат во неповољни услови и пружање на помош во остварувањето на одредени права во системот на заштитата на децата и системот на социјалната заштита;

Утврдување на специфични поединечни социјални потреби на децата и работа на нивно решавање;

Работи на откривање и пријавување на семејно насиљство и физичка и психичка злоупотреба на децата кои се опфатени со згрижување и воспитание во детската градинка;

Иницирање ангажирање на центрите за социјална работа во работата со поедини семејства кои имат одредени проблеми;

Работа со целото семејство и контакти и соработка со другите стручни институции, хуманитарни организации, граѓанскиот сектор, на обезбедување помош (од материјлна и нематеријална природа) на децата погодени од неповољни состојби и др. во соработка со воспитувачите и другите стручни работници, во случаи на отежната адаптација на децата на престој во предучилишната установа;

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА РАБОТА НА СОЦИЈАЛНИОТ РАБОТНИК

СОДРЖИНА НА РАБОТА	ЗАДАЧИ	ВРЕМЕ НА РЕАЛИЗАЦИЈА
	<ul style="list-style-type: none"> - Учество во изработка на годишната програма на градинката - Изготвување програма за својата работа - Учество во формирањето на 	

<p>Програмирање и планирање</p>	<p>воспитните групи според возрастта</p> <ul style="list-style-type: none"> - Собирање и анализа на сите статистички податоци на децата (спрема возраста, пол, соц.проф.категорија на родителите, број на деца во семејството, вонбрачните, брачните,деца без родители, разведени родители) - Учество во планирање на активности за Детската недела - Стручно оспособување на воспитувачкиот кадар за работа со децата со посебни потреби на ниво на иницијално образование, како и стручно усовршување на истиот. - Развивање на систематска соработка меѓу институциите на предучилишниот систем и стручните институции кои пружат помош во работата со децата со посебни потреби заради нивно навремено откривање и пружање на стручна помош. 	<p>Јуни, Јули, Август</p> <p>Септември, Октомври, Ноември</p>
<p>Работа на создавање на оптимални услови за психовизички развој на децата и воспитно-образовната работа</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Инструктивна и стручна помош на воспитно-згрижувачкиот кадар во создавање на поволна социјална клима за интеракција и комуникација дете-дете и возрасен-дете - Учество во организација и приемот на децата - Помош на воспитниот кадар за отстранување на причините кои ја попречуваат работата во групата - Учествува во формирање и структурирање на воспитните групи - Анализира, прати, и ги проучува социјалните индикатори кои даваат или не даваат успех за напредување на воспитната група 	<p>Континуирано, по потреба во текот на целата година</p> <p>Континуирано во текот на целата година</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на интеракција на ниво на група (помеѓу воспитните тимови) како и помеѓу групи 	
Следење и насочување на развојот на децата	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на адаптација на новодојдените деца - Следење на адаптација на децата во воспитните групи во зависност од возраста - Следење на адаптација на децата со лесна попреченост во развојот во редовните групи - Инструктивна работа и соработка со воспитувачите и негувателите во прифаќање на децата од непотполни и дисфункционални семејства - Помош на воспитно-згрижувачкиот кадар во идентификација на злоупотребени и занемарени деца - Инструктивна помош на кадарот со цел унапредување на соработката со семејството 	Континуирано, по потреба во текот на целата година
Соработка со семејството	<ul style="list-style-type: none"> - Индивидуалана работа со поедини родители согласно потребите - Планирање на индивидуални активности со детето односно семејството доколку имаат било каква социјална потреба - Советодавна помош на семејствата чии што деца имаат потешкотии во развојот - Посета на семејства - Воспитување на поблиска соработка со родителите, здобивање на нивната поддршка на знаењето што го има овој аспект. 	Континуирано, по потреба во текот на целата година
	<ul style="list-style-type: none"> - Соработка со Филозофски факултет - Институт за социјална работа и 	

Соработка со пошироката средина	<p>социјална политика – Скопје</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ангажирање на центрите за социјална работа во работа со поедини семејства кои имаат одредени проблеми по потреба - Диспанзер за деца - Диспанзер за ментално здравје - Хуманитарни организации црвениот крст 	Континуирано, по потреба во текот на целата година
Стручно усовршување	<ul style="list-style-type: none"> - Учество во проекти и стручно насочени активности заедно со стручниот тим - Теоретски излагања со теми од социјален карактер - Учество на семинари, презентации, обуки, трибини и други стручни усовршувања следање на нова стручна литература 	Периодично и континуирано во текот на целата година
Водење на документација и евиденција	<ul style="list-style-type: none"> - Месечни и годишен извештај за реализација на програмата во областа на социјалната работа - Учество во изработка на годишниот извештај за работа на градинката 	Периодично и јуни

Работните активности социјалниот работник ќе ги извршува во сите објекти на установата, по една работна недела во секој објект и по потреба во договор со директорот на установата. За извршување на работните задачи непосредно е одговорен пред истиот.

ЗА РАБОТА НА ДИПЛОМИРАН ПРОФЕСОР ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ – СТРУЧЕН СОРАБОТНИК НА ЈАВНАТА ОПШТИНСКА УСТАНОВА ДЕТСКА ГРАДИНКА „СНЕЖАНА“ ЗА 2021/2022 ГОДИНА

Во детската градинка „Снежана“ животот и работата на децата е организиран во два објекта, во 23 воспитни групи.

Дипломираниот професор по странски јазик како стручен соработник, планирањето и реализирањето на воспитно-образовната работа со децата во групите и соработка со родителите, воспитувачите, негователите, стручните работници и соработници ќе ги реализира во двата објекта: „Цуциња“ и „Снегулко“.

Понеделник и вторник во објектот „Снегулко“, среда и четврток во објект „Цуциња“ а петок според потребите на работата.

При планирањето на воспитно-образовната работа се поаѓа од потребите, интересите, индивидуалните можности и способности на децата, која допринесува за целокупниот развој на детето и достигнување во разни домени на развојот.

Цел на работата

Во зависност од возраста на детето, основната цел е да се создаде љубов кај детето, да добие емотивна сигурност и стабилност во процесот на спознавање на говорот кој е различен, нов од мајчиниот јазик и развивање на способноста за слушање, разбирање и доживување на странскиот јазик како нов јазик, развивање на јазичните способности како основа за развој на сопствениот идентитет, осознавање на значењето на другите јазици и другите култури и развивање на јазикот во функција на морално-етички и когнитивни аспекти на личноста на децата.

Доколку дозволуваат протоколите поради ситуацијата со ковид 19, својата работа ќе ја остварува преку групна и индивидуална работа со децата.

АКЦИОНЕН ПЛАН НА ДИПЛОМИРАН ПРОФЕСОР ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ – СТРУЧЕН СОРАБОТНИК

Задачи	Активности со деца	Време на реализација
<ul style="list-style-type: none"> - Адаптација и социјализација на децата - Негување љубов и позитивен однос кон јазикот	<ul style="list-style-type: none"> - Детето слуша и притоа го усвојува новиот литературен јазик - Учествува во активности за	Во текот на годината

<ul style="list-style-type: none"> - Осознавање на значењето на другите јазици и другите култури - Развивање на јазични способности како основа на развој на сопствениот идентитет - Развивање на способност за слушање, разбирање и доживување на јазикот - Унапредување и развивање на интелектуални, комуникациски и творечки способности кај децата - Оспособување на детето да научи нови зборови кои означуваат општи поими - Оспособување на детето за разбирање и користење на зборови кои не се врзани со непосредната ситуација - Развивање вештини за спознавање и именување на поимови од фотографии и 	<p>изговарање на нови зборови</p> <ul style="list-style-type: none"> - Детето учествува во игра на прашања и одговори - Учествува во игри за создавање на необични гласовни комбинации - Учествува во активности за разликување на одреден глас со помош на интонација, со продолжување во почетокот, средината и на крајот на зборот - Детето слуша нови поими и зборови во кои открива информации со кои ќе ги прошири своите знаења - Води разговор, кажува што разбрал и запомнил - Описува конкретен предмет со свои зборови - Учествува во активности во кои гради зборови, имиња на предмети, облека - Детето се запознава со традиционални јазични игри 	
---	---	--

<p>слайдови, детски списанија</p> <ul style="list-style-type: none"> - Создавање на позитивна социо-емоционална клима и поттикнување на децата за истражувачки и креативни активности - Интелектуален, емоционален и социјален развој на детето - Негување и збогатување на детското творештво и способност за изразување на говорот, јазикот, ликовен и музички израз низ играта и другите активности 	<ul style="list-style-type: none"> - Игра игри на улоги од животни - Поединечно изговара стихови, брзозборки и бројалки - Составува кратки зборови со зададени гласови - Учествува во активности во кои набљудува и коментира фотографии - Учествува во активности при што го учиме јазикот преку игра и истражување 	
---	---	--

Комуникација и соработка со семејството и заедницата	Време на реализација
<ul style="list-style-type: none"> - Соработка со родителот во периодот на адаптација да детето во градинката - Информирање на родителот за развојот на детето - Соработка со родителите и локалната заедница, градење доверба и разбирање - Поттикнување различни механизми за соработка со семејството и локалната заедница и поддржување 	Во текот на годината

<p>прилики за да се рефлектира нивната култура во сите аспекти на работата на градинката</p>	
--	--

Создавање стимулативна средина за учење	Време на реализација
<ul style="list-style-type: none"> - Создавање на стимулативна средина, осмислување на просторот, педагошки, естетски и креативно почитувајќи ги начелата од здравствен, хигиенски и безбедносен аспект - Создавање позитивна клима во детската градинка - Поттикнување на взајемно почитување и поддржување тимска работа меѓу децата промовирајќи ги позитивните 	<p>Во текот на годината</p>

<p>вредности, ставови и однесувања</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користење техники и стилови на комуникација со почит на културните и родовите разлики кои може да влијаат врз климата на групата - Обезбедување на користење на разни извори, материјали и средства во процесот на учење 	
--	--

Професионален развој и професионална соработка	Време на реализација
<ul style="list-style-type: none"> - Унапредување на сопствената практика врз основа на следењето на промените и новините во образованието - Развивање и применување рефлексивни вештини за анализирање и подобрување на сопствената практика - Соработка со колеги од разни професионални здруженија 	Во текот на годината

<ul style="list-style-type: none"> - Применување на сите нови промени и новини во сопствената професија - Активно промовирање на колегијални односи и почитување на професионалната етика во однос кон задолженијата и кон колегите во и надвор од градинката - Учествување во различни професионални здруженија, социјални мрежи и форуми со цел да се подобри сопствената работа 	
---	--

Деловоден број/ Numri i protokollit   0102 – 441

Датум / Data   24.09.2021

Директор:

Даниела Костенцова

Користена литература:

1. „Програма за рано учење и развој“ базирана на Стандардите за рано учење и развој, донесена од Министерот за труд и социјална политика „Службен весник на Република Македонија бр.22/13 и 22/14
2. „Нацрт – програма за развој на предучилишното воспитание и образование“; Национална програма за развој на образованието во Република Македонија 2005 – 2015: Јуни 2005;
3. *Children in Europe (2008). Schools for the 21- st Century – Analysis of Public Consultation.* Ec.europa.eu/education/school21/results/report_en. Pdf
4. *Children in Europe (2008). Young Children and Their Services - Developing a European Approach. A Children in Europe Policy Paper.* www.childreninEurope.org
5. www.issa.nl
6. www.programi.com
7. *Прирачник „Како да се стане еко – училиште/градинка.* Скопје – ОХО, 2008
8. *Прирачник за почитување на различностите и мултикултурализам во раниот детски развој-* Министерство за труд и социјална политика, Република Македонија